

JYVÄSKYLÄN YLIOPIPPILASLEHTI 12. LOKAKUUTA - 1. MARRASKUUTA 2015 55. VUOSIKERTA

KEHITYSYHTEISTYÖ
VAARASSA

SIVARIMME ELI VIISI
PÄIVÄÄ MEHULLA

KATUTAIDETTA
KARTALLA

JYLLKÄRI

PIKAJUOKSIJA HANNA-MAARI LATVALA

KAMPUKSEN NOPEIN

HIV-ROKOTE JA
PIMEÄ AINE

**KATSAUS TIETEEN
TULEVAISUUTEEN**

JYVÄSKYLÄN
RAP-SKENE ELÄÄ
**ERI SUKUPOLVILTA
YHTEINEN ALBUMI**

ARKI VOI AHDISTAA
ULKOMAILLAKIN
**VAIHDOSSE EI OLE
AINA KIVAA**

Jossain jokin uskomaton odottaa löytämistään

Tämän lehden keskiaukeamalla pysähdymme hetkeksi tarkastelemaan tieteen seuraavia suuria löytöjä. Nämä saavutukset, jos ja kun tiedeyhteisömme niihin yltää, tulevat jälleen kerran mullistamaan koko tapamme elää. Ja kuitenkin tässä lehdessä mainitut tieteelliset kysymykset ovat vain pintaraapaisu kaikesta siitä työstä, jonka parissa tutkijat ympäri maailmaa ahertavat tälläkin hetkellä.

Jostain ihmeellisestä syystä näiden kysymysten ja niihin löydettyjen vastausten merkitystä ja arvoa ei kuitenkaan aina ymmärretä. ”Elämme yhteiskunnassa, joka on täysin riippuvainen tieteestä ja teknologiasta, mutta jossa juuri kukaan ei tiedä mitään tieteestä ja teknologiasta.” Näin lausui edesmennyt **Carl Sagan**, joka oli aikansa merkittävin tieteen puolestapuhuja.

Sagan oli huolissaan siitä, että suuri osa kansasta on tieteellisen lukutaidon osalta lapsenkengissä. Huono ymmärrys tieteestä johtaa tilanteeseen, jossa yhteiskunta tekee päätöksiä lyhytnäköisen edun saavuttamiseksi. Pidemmällä aikajänteellä nämä päätökset muuttuvat sekä taloudellisesti kalliiksi että jopa planeetallemme vaaralliseksi.

SUOMEN HALLITUS näkee paljon vaivaa pyrkiessään maalamaan Suomesta kuvan innovatiivisena ja tieteen etujoukoissa marssivana yhteiskuntana. Käytännön teot kertovat kuitenkin täysin toista tarinaa.

Yliopistojen rahoitusta heikennetään ja tärkeimpien tutkimusta rahoittavien tahojen määräraho-

TIEDE ON ENEMMÄN AJATTELUTAPA KUIN KASA TIETOA.

ja leikataan. Hallituksen toimet tulevat heikentämään tutkijoidemme mahdollisuuksia tehdä korkeatasoista tutkimusta.

Päätäjät eivät tunnu ymmärtävän sitä, että hyvää asiaa ei erikseen tarvitse mainostaa. Jos Suomi todellakin olisi maailman johtavia maita tieteen ja teknologian alalla, tieto tästä kantautuisi kyllä maailmaan ääriin saakka. Yksikään brändityöryhmä ei kykene muokkaamaan Suomen imagoa yhtä tehokkaasti kuin todellinen tieteellinen läpimurto.

Ikävä kyllä näyttää siltä, että hallituksemme mielestä tiede on saavuttanut määränpänsä eikä lisäpanostusta enää tarvita. Carl Saganin mukaan tiede on enemmän ajattelutapa kuin kasa tietoa. Valitettavasti Suomen päättäjät eivät tätä ymmärrä.

TÄMÄN LEHDEN sivuilla esiteltävistä tieteen kysymyksistä jokainen on onnistuessaan käsittämättömän taloudellinen voitto keksijälleen. On kuitenkin paljon tutkimusta, jonka tuloksista emme osaa sanoa mitään varmaa. Monet tieteen suurimmista löydöistä ovat syntyneet ihmisten uteliaisuudesta ja kokeista, jotka syntyvät, kun yksi ihminen uskaltaa kysyä miksi.

Emme voi koskaan tietää mitä löydämme, kun kuljemme tuntemattomassa maastossa. Suurimmat aarteet löytyvät kuitenkin juuri sieltä, mistä kukaan ei vielä ole etsinyt. ”Jossain jokin uskomaton odottaa löytämistään”, lausui Carl Sagan. Olen samaa mieltä.

Jaakko Kinnunen

paatoimittaja@jylkkari.fi

KANSAN ÄÄNI

PUHU SUUSI PUHTAAKSI. ANNA PALAUTETTA JA HERÄTTELE Keskustelua.

Akateemista vapautta vai epäselvyyttä?

AINA kun valitsen kurssija, ihmettelen samaa asiaa: ne tuntuvat tulevan heitetyiksi minne sattuu. Yksi kurssi on maanantaisin kahdesta neljään ja tiistaisin neljästä kuuteen, toinen vain kerran viikossa, kolmas aamuisin kahdeksalta. Miehelläni taas oli kurssi, jossa opiskeltiin tehokkaasti läsnäolopakolla koko viikko: miten se voisi olla menemättä muiden kurssien kanssa päällekkäin? Ymmärrän, että tätä ongelmaa on pohdittu paljon. Eikö kuitenkin kysymykseen voisi tulla monessa muussa yhteydessä hyväksi koettu ratkaisu, eli opiskelupalkit?

Yliopiston täydellistä palkittomuutta perustellaan järjestelmän laajuudella ja monimutkaisuudella. Mutta eikö juuri monimutkaisissa järjestelmissä olisi erityisen tärkeää, että toiminnassa olisi säännönmukaisuutta? Esimerkiksi yhteiskuntamme ja työelämämme perustuu pitkälti sille kirjoittamattomalle säännölle, että toimisto-aika on kahdeksasta neljään. Yliopistossa edes tämän tason säännönmukaisuuteen ei päästä: lapsellisen opiskelijan voi olla pakko jättää neljältä alkava luento välistä.

Kun kurssit menevät päällekkäin, ei ole välttämättä mitään muuta tehtävissä kuin anoa armoa: läsnäolopakosta pitäisi luovaa jotenkin pois, jos se löytyy molempien kurssien suoritusvaati-

muksista. Miksei opiskelijoilla ole akateemista vapautta opiskella asioita itsenäisesti? Päällekkäin menevien kursien ongelma on vakava, sillä usein on varsin epäselvää, milloin kurssi järjestetään seuraavan kerran, saati järjestetäänkö sitä ollenkaan. Esimerkiksi meillä valtio-opissa järjestetään tulevana keväänä vain yksi kandiseminaari, jolle kaikki halukkaat eivät välttämättä mahdu. Too bad, jollet ymmärtänyt varata paikkaasi syksyn seminaareihin. Voisi luulla, että tällaiset asiat viivytävät opintoja maksimissaan vuodela. Mutta tässä esimerkki pahemmassa: ystäväni sai ohittamattoman neljän vuoden työtarjouksen Helsingistä. Kandi saattaa jäädä koko tuoksi ajaksi kiinni vain yhdestä suorittamattomasta, läsnäolopakollisesta kurssista!

Haluaisin vielä ottaa esiin ajankohitaisen teeman asiaan liittyen. Syyslukukauden alkaessa kaikki kurssit alkoivat samalla viikolla syyskuussa: paitsi yksi, jonka ensimmäinen luento-kerta olikin jo ensimmäisellä viikolla. Syysloma ja sen ajankohta tuottaa myös päänvaivaa. Joka syys ja kevät kuorosamme pohditaan, pidetäänkö harkat vai ei: ovatko ihmiset lomilla vai eivät, ja millä viikolla, mahdollisesti.

Ronja Karkinen
valtio-opin opiskelija

KIRJAUUTUUS G. W. F. Hegel: Kirjeenvaihtoa 1794-1815

(Mukana Hölderlin ja muita.)

240 sivua.
Suom. P. Turunen

Books on Demand,
ovh 30 eur.
Kirjakaupasta.

Matkalla maan keskipisteeseen Nykytaidetta 2.10.2015–10.1.2016

Tuomo Blomqvist
Marjatta Holma
Arja Karppinen-Rekola
Kalle Leino
Päivi Meriläinen
Tiina Pyykkinen
Kyllikki Rämänen
Kimmo Schroderus &
Noora Schroderus

www.matkalla.keskisuomentaide.fi

**JYVÄSKYLÄN
TAIDEMUSEO**

KAUPPAKATU 23, TI-SU KLO 11-18
OPISKELIJAT 3 €, MUUT 6 €
TAIKUN JA OKL:N OPISKELIJAT VAPAA PÄÄSY,
PERJANTAISIN KAIKILLE VAPAA PÄÄSY

Kartalla

"EI MISSÄÄ, TIET ON TEHTY AJAMISTA VARTEN JA TEIDEN TUHRIJAT KUULUVAT LINNAAN/TAITEILIIJA TUET POIS"

Tuntemattoman vastaus Jylkkärin nettikyselyyn
"Missä Jyväskylässä on mielestäsi hienoa katutaideä?"

Kysyimme lukijoiltamme, mistä löytyy Jyväskylän hienointa katutaideä.
Tämän kartan avulla voit itsekin käydä bongailmassa enemmän tai vähemmän virallisia teoksia.

AATOKSENKADUN koirapuiston edustalla olevat graffitit jäävät helposti piiloon muilta kuin koiraharrastajilta. Teokset on tehty elokuussa opetus- ja kulttuuriministeriön tukemassa katutaideyöpajassa. Työpajaa ohjasi pietarilainen **Natalia Floksy**, joka toteutti tapahtumassa myös oman teoksen.

JUSSI HEIKKILÄN varpuspatsas *Silmällä pidettävä* herätti keskustelua talvella, kun kaupunki poisti vanhaa mallia olleen roskastian patsaan yläpuolelta. Lopulta pronssilintu sai päälleen umpeen hitsatun roskiksen. *Keskisuomalainen* uutisoi syyskuussa, että umpinaisen pömpelin rakoihin sullotaan edelleen jätteitä.

MYÖS MATTILANNIEMEN kampukselta yliopiston kirjastolle suunnatessa voi huomata näyttäviä graffiteja. Teokset ovat tältä vuodelta. Kuvan Super Best Friends -hahmoja löytyy myös Vesangantien ja Laajavuorentien risteyksen sähkömuuntamosta. Vanhat yliopistokävijät saattavat edelleen muistaa myös tunnelinsuulta pois pyyhityn Free Palestine -graffitin.

VAPAUDENKADUN loppupäädystä löytyy sähkömuuntamo, johon taiteilija **Jukka Silokunnas** on maalannut autoa räjäyttävän pulun. Graffiti valmistui heinäkuussa Kaupunkikerroin-tapahtumassa, jossa koristeltiin muitakin Jyväskylän Energian muuntamoja ympäri kaupunkia.

MUITA MAININTOJA:

- Kauppakadun pihakatuosuuden autoteos
- Rantaraitin ympäristö tunneleinen
- Graffitiseinä Tourulan Minimanin vieressä
- Rajakadun AMK:n karhupatsas
- Tehtaanpiipun suutelevat graffitiot Vaajakosken moottoritien vieressä juuri ennen Vaajakoskea

KOONTI JA KUVAT: ARIMO KERKELÄ

JYLKKÄRIN TOIMITUS

Opinkivi, 1. kerros, huoneet 119–120
Keskussairaalantie 2, 40600 Jyväskylä
jylkkari@jylkkari.fi

Päätoimittaja:

Jaakko Kinnunen
paatoimittaja@jylkkari.fi
p. 045 137 1957

Toimittaja:

Arimo Kerkelä
toimittaja@jylkkari.fi
p. 050 353 3362

Kuvaaja-graafikko:

Unto Luoto
sivari@jylkkari.fi
p. 050 353 2676

Kannen kuva: Unto Luoto
Painos: 7000 kpl
Painopaikka: BotniaPrint Oy,
Kokkola
www.botniaprint.fi

ISSN 0356-7362

ILMOITUKSET

Valto Merta:
044 9880 408
valto.merta@jylkkari.fi

Jylkkärin loppuvuoden
ilместymispäivät:
2.11.
23.11.
14.12.

SEURAAVAT AVUSTAJAPALAVERIT

TULE TEKEMÄÄN KANSSAMME JYLKKÄRIÄ!

Jylkkäri järjestää avustajapalaverin aina lehden ilmestymistä seuraavana tiistaina Opinkiven saunalla klo 14.00–16.00.

Mitään aiempaa kokemusta emme edellytä, vaan olemme paikalla auttaaksemme mahdollisimman monia luomaan itse kaupunkiin lehden, jota opiskelijat haluavat tehdä ja lukea.

ti 13.10.
ti 3.11.
ti 24.11.

teksti Arimo Kerkelä kuva Unto Luoto

Hallitus hieroo kärkihankkeita haavoihin

SÄÄSTÖT. Jyväskylän yliopisto pyrkii välttämään yt-neuvotteluja säästöjen keskellä. Tieteentekijöiden liiton puheenjohtaja pelkää, että erityisesti määräaikaisissa työsuhteissa olevat kärsivät leikkauksista.

Syyskuun alussa opetus- ja kulttuuriministeriö tiedotti kuudesta osaamisen ja koulutuksen kärkihankkeesta. Hallituksen viestinnässä kärkihankkeista maalataan positiivinen kuva suomalaisen koulutuksen kehittäjinä.

”Kärkihankkeiden tavoitteena on tehdä Suomesta koulutuksen kärki-maa, jossa tekee mieli oppia koko ajan uutta. 300 miljoonan kasvupanos sivistykseen ja tutkimukseen vauhdittaa pysyvää muutosta koulutuskenttäämme”, opetus- ja kulttuuriministeri **Sanni Grahn-Laasonen** kommentoi hankkeita ministeriön tiedotteessa.

Asiantuntijat ovat ministerin kanssa samaa mieltä siitä, että hallituksen toiminnalla on pysyviä vaikutuksia Suomen koulutus-kenttään. Kärkihankkeita merkittävämmät seuraukset saattavat kuitenkin olla hallituksen koulutusleikkauksilla.

Hallituksen on arvioitu leikkaavan koulutuksen menoja pitkällä aikavälillä noin 600 miljoonalla eurolla tai enemmänkin. Myös edellisellä hallituskaudella koulutuksesta leikattiin lähes kaksi miljardia euroa.

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTON rehtori **Matti Manninen** sanoo, etteivät kärkihankkeet torju säästöjen vaikutuksia.

”Eivät ne missään tapauksessa riitä korvaamaan leikkauksia.”

Manninen kertoo, että Jyväskylän yliopiston leikkaustarve on ensi vuonna noin 5–6 miljoonaa euroa. Säästötarve syntyy leikkausten lisäksi yliopistojen perusrahoituksen indeksijäädytyksestä.

”Olemme arvioineet, että seuraavan neljän vuoden aikana ministeriön kautta tulevat tulot pienenevät noin 10 miljoonaa, eli noin viisi prosenttia meidän kokonaisrahoituksesta. Sen lisäksi TEKES-rahoitus ja Suomen Akatemian rahoitus pienenevät”, Manninen sanoo.

Mannisen mukaan yliopistot tietävät kärkihankkeista vielä hyvin vähän, mutta ministeriön pitäisi kertoa niistä lisää syksyn aikana. Manninen toivoo ainakin, että koulujen digitalisointiin liittyvä kärkihankke toisi samalla lisärahoitusta opettajakoulutukseen ja mah-

dolliseen täydennyskoulutukseen.

MYÖS TIEEENTEKIJÖIDEN liiton puheenjohtaja **Petri Koikkalainen** pitää hallituksen kärkihankkeiden tuomaa rahoitusta pienenä leikkauksiin verrattuna. Hän kritisoi myös kärkihankkeiden rahoituksen kohdistamista.

”Ainakaan ne eivät kohdistu hirveän hyvin siihen yliopiston perusvoimavaaraan, josta nyt leikataan. Ne ovat sellaisia kertaluontoisia erä erilaisiin kehittämiskohteisiin, jotka hallituksen tasolla on nyt nähty tärkeiksi. Ne eivät välttämättä ole niitä, joihin yliopistot haluaisivat tällä hetkellä rahaa.”

Ja vaikka hallitus puhuu kärkihankkeista koulutusinvestointeina, eivät rahoitus ja vaatimukset ole Koikkalaisen mukaan aina tasapainossa.

”On muun muassa tällaisia paradokseja, että kärkihankkeena esitettiin kolmannen lukukauden käyttönottaminen, mutta ainakaan viimeistä edeltävissä papereissa kolmannelle lukukaudelle ei ollut budjetoitu rahaa. On vain ajateltu, että jotenkin näitä nykyisiä voimavaroja uudelleenorganisoidaan saataisiin jostain taittua lisää opetusta kesälle”, Koikkalainen sanoo.

Koikkalaisen mielestä kiristyneet vaatimukset vaikuttavat nyt ristiriitaisilta, kun yliopiston perusrahoitusta leikataan rajusti. Esimerkiksi Helsingin yliopisto on aloittanut laajat säästötoimet, joihin kuuluvat muun muassa 1200 työntekijää koskevat yt-neuvottelut.

TOISIN KUIN Helsingissä, Jyväskylässä säästöistä pyritään selviämään toistaiseksi ilman yt-neuvotteluita.

”Meillä ei ole sellaista suunnitelmaa, että lähdetäisiin välttämättä yt-neuvotteluihin, vaan pyritään mieluummin normaalin, luonnollisen henkilöstövaihtuvuuden kautta vähentämään väkeä. Viime vuoden aikana henkilöstö väheni jo sadalla hengellä”, rehtori Matti Manninen sanoo.

Manninen kertoo yliopiston rahoitustilanteen ja toimintamenetelmien olevan nyt hyvällä mallilla, joten yliopisto on pystynyt valmistautumaan

EIVÄT NE MISSÄÄN TAPAUKSESSA RIITÄ KORVAAMAAN LEIKKAUKSIA.

ON VAIN AJATELTU, ETTÄ NYKYISIÄ VOIMAVAROJA UUELLEEN-ORGANISOIMALLA SAATAISIIN JOSTAIN TAIOTTUA LISÄÄ OPETUSTA KESÄLLE.

pienenevään budjettiin. Silti säästötoimia tarvitaan.

”Yliopistoa profiloidaan entistä enemmän vahvuusalueille ja tukipalveluita parannetaan ja tiivistetään sillä tavalla, että pitkällä tähtäimellä niistä saadaan säästöjä. Joudutaan edelleen tiivistämään tiloissa ja kaikessa toiminnassa. Kun henkilökunta on noin kaksi kolmasosaa meidän menoista, niin myöskin henkilöstön määrä tulee vähenemään”, Manninen kertoo.

TIEEENTEKIJÖIDEN LIITON Petri Koik-

Suurimmat säästöt Helsingissä ja teknillisissä yliopistoissa

HALLITUKSEN LEIKKAUKSET kohdistuvat yliopistoihin epätasaisesti. Siksi säästötoimenpiteiden suuruus vaihtelee paljon yliopistoittain.

Helsingin yliopisto kärsii leikkauksista erityisen paljon hallituksen kaavaileman apteekkikompensaatioiden poiston vuoksi. Verokorvauksen poisto vähentää Helsingin yliopiston vuosittaista rahoitusta 29 miljoonalla eurolla. Myös Itä-Suomen yliopisto on saanut apteekkikompensaatiota miljoona euroa vuodessa.

”Toisilla yliopistoilla saattaa sitten olla omia riskejä. Esimerkiksi TEKES-rahoituksen leikkaus lyö aika rajusti kaikkiin teknisiin yliopistoihin ja muihin yliopistoihin, joissa on vahvasti tekniikkaa lähellä olevia aloja”, Tieteentekijöiden liiton puheenjohtaja **Petri Koikkalainen** sanoo.

Lappeenrannan tekninen yliopisto onkin jo käynnistänyt yt-neuvottelut, joissa se arvioi vähennystarpeeksi 130 henkilöä.

Jotkin yliopistot selviävät leikkauksista hieman pienemmin uhrauksin. Sekä Jyväskylän että Turun yliopisto pyrkivät selviämään säästöistä ilman yt-neuvotteluita. Myös ruotsinkielisen kauppariikiteollisuuden Hankenin tilanne on suhteellisen vakaa.

KOIKKALAINEN ARVIOI, että leikkaukset tekevät yliopistoista aiempaa haavoit-

tuvaisempia.

”Jos katsoo yliopistojen viime vuosien tilinpäätöksiä, niin aika moni yliopisto on plussalla sijoitustoiminnan vuoksi. Jos esimerkiksi jonkun yliopiston sijoitustoiminta menee täydellisesti pieleen, niin se voi olla tilanteessa sellainen riski, joka vetää sen yliopiston ikään kuin punaiselle”, Koikkalainen havainnollistaa.

Nykyisiä leikkauksia Koikkalainen pitää poikkeuksellisen suurina jopa 1990-luvun lama-aikaan verrattuna.

”Tämä on huolestuttavin tilanne, mitä olen omana yliopistoajanani nähnyt. Kun Suomessa oli 1990-luvulla aika vakava taloudellinen lama, niin silloin kuitenkin tuettiin koulutusta ja tutkimusta ja tehtiin merkittäviä uusia avauksia.”

Koikkalainen myöntää, että myös tuolloin koulutus ja tutkimus kärsivät leikkauksista. Nykyistä tilannetta hän pitää kuitenkin pahempana.

”Tilanne on nyt sillä tavalla erilainen, että tietoinen politiikka vähentää koulutuksen ja tutkimuksen merkitystä. Opetusministeriön talousarvioesityksessä oli ennakoitu, että tutkimuksen ja koulutuksen bruttokansantuoton osuus pienenee merkittävästi siitä, mitä se oli vaikkapa vuonna 2010.”

Arimo Kerkelä

Jyväskylän yliopistossa on varauduttu tuleviin säästöihin. ”Yliopistolla menee hyvin”, rehtori Matti Manninen sanoo.

kalainen pelkää, että leikkauksista kärsivät monet yliopistoissa määräaikaistila sopimuksilla työskentelevät opettajat ja tutkijat.

”Heihin se koskee kaikkein eniten. Erityisesti tutkimushenkilöstössä määräaikaisuus on ollut kaikkein tyypillisintä, ja tähänkin mennessä yliopistot ovat sopeutuneet taloudelliseen tilanteeseen määräaikaisten kautta. Se on ollut tavallaan tällainen puskuri”, Koikkalainen sanoo.

Koikkalaisen mukaan leikkaukset luovat ensinnäkin työttömyyden uh-

kaa kaikille määräaikaistilalla työntekeville. Toisekseen ne uhkaavat kaventaa nuorempien uramahdollisuuksia, kun eläköityneiden työntekeijöiden tilalle ei välttämättä palkata uusia tekijöitä.

”Tieteen uusiutuminen ja tietynlainen jatkuvuus saattavat kokea nyt koulutusta, ja sen seurauksia on tietysti vaikea etukäteen arvioida. Ei voi missään tapauksessa olla hyvä asia, jos pari-kolmekymppisten ihmisten ikäluokka ei saa oikein hyvin jalansijaa yliopistoissa”, Koikkalainen uumoilee.

Pörssi&Dumppi juhli vaalivoittoa kaksi vuotta sitten.

Ryhmittämiä myllätään edustajistovaalien alla

JYVÄSKYLÄN yliopiston ylioppilaskunnan eli JYn edustajistovaalit käydään jälleen tänä syksynä. Vaaleihin on ilmoittautunut yhdeksän vaaliliittoa, joista osa on kokonaan uusia.

Ensimmäistä kertaa Jyväskylän edarivaalien historiassa perussuomalaiset ovat mukana omalla ryhmälään. Jyväskylän akateemiset perussuomalaiset (JAPSU) lähtee vaaleihin kolmen ehdokkaan voimin.

Toinen uusi tulokas on humanististen alojen opiskelijoiden ryhmä Alvarin unioni, joka kertoo kuvauksessaan olevansa puoluepoliittisesti sitoutumaton ainejärjestöt ja tiedekuntarajat ylittävä edustajistoryhmä.

Kolmantena tulokkaana nähdään JYn vihreät opiskelijat. Ryhmä jatkaa 30-vuotisen edariuransa päättävän Grönionin viitoittamalla tiellä.

GRÖNIONIN LISÄKSI edustajistosta katoaa muitakin ryhmiä. Yhden kauden yhdellä edustajistopaikalla toiminut Mitävittua?-kerho ei ole mukana uusissa vaaleissa. Lisäksi viime vaaleissa neljä paikkaa voittaneet Yhdistyneet

kieltenlukijat jättävät vaalit väliin.

Vanhemmista ryhmistä myös Kristilliset opiskelijat sekä PresSure + Poikkiteiteilijät katoavat vaalien myötä edustajistosta. PresSuren ja Poikkiteiteilijöiden aktiiveja löytyy uusissa vaaleissa ainakin Alvarin unionin riveistä.

VANHOISTA RYHMISTÄ kuusi pyrkii saamaan ehdokkaitaan myös ensi edustajistoon.

Vanhoista poliittisista ryhmistä vaaleissa jatkavat Demariopiskelijat, Keskuksaopiskelijat, Kokoomusopiskelijat sekä Jyväskylän yliopiston vihreä vasemmisto (Jyviva). Myös Luonnontieteilijät sekä viime vaalien voittaja Pörssi&Dumppi asettavat jälleen ehdokkaita.

EDUSTAJISTOVAALEISSA valitaan ylioppilaskunnan tärkeimpiä päätöksiä tekevään edustajistoon 41 jäsentä kahden vuoden toimikaudeksi. Vaalit järjestetään 3.-4. marraskuuta, ennakkoäänestys on 28.-29. lokakuuta.

Arimo Kerkelä

Yle: Opetusministeri ei halua luopua ylioppilastutkinnosta

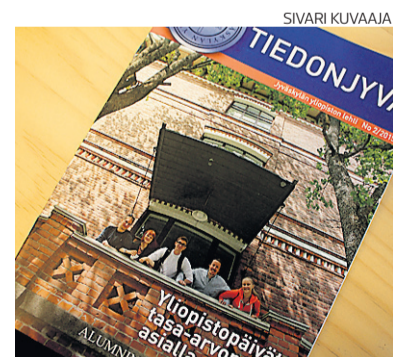
OPETUS- JA kulttuuriministeri **Sanni Grahn-Laasonen** ei kannata ylioppilaskirjoituksista luopumista.

Grahn-Laasonen mielestä ylioppilaskirjoitukset ovat tärkeä osa lukio-koulutusta. Sen sijaan ministeri katsoo, että kirjoitusten merkitystä tulisi nostaa.

Grahn-Laasonen kommentoi asiaa Ylelle sen jälkeen, kun Jyväskylän yliopiston kemian aineenopettajakoulutuksesta vastaava professori **Jan Lundell** kritisoi ylioppilaskirjoituksia voimakkaasti Jyväskylän yliopiston Tiedonjyvä-lehden kolumnissa.

Lundell kutsui kolumnissaan ylioppilaskirjoituksia aikansa eläneeksi instituutioksi. Professorin mukaan kirjoituksista luopuminen vapauttaisi puoli vuotta lukion opiskeluaikaa ja auttaisi samalla opettajia keskittämään opetuksen kehittämiseen.

Suomen lukiot siirtyvät lähitule-

Jyväskyläläinen professori Jan Lundell kritisoi ylioppilaskirjoituksia yliopiston Tiedonjyvä-lehdessä.

vaisuudessa sähköisiin ylioppilaskirjoituksiin. Myös tätä uudistusta Lundell kritisoi kalliina. Ylioppilaskirjoitusten sijaan Lundell kehittäisi jatkuvaa arviointia ja yliopistojen pääsykokeita.

Arimo Kerkelä

Suurimmat säästöt Helsingissä ja teknillisissä yliopistoissa

HALLITUKSEN LEIKKAUKSET kohdistuvat yliopistoihin epätasaisesti. Siksi säästötoimenpiteiden suuruus vaihtelee paljon yliopistoittain.

Helsingin yliopisto kärsii leikkauksista erityisen paljon hallituksen kaavaileman apteekkikompensaatioiden poiston vuoksi. Verokorvauksen poisto vähentää Helsingin yliopiston vuosittaista rahoitusta 29 miljoonalla eurolla. Myös Itä-Suomen yliopisto on saanut apteekkikompensaatiota miljoona euroa vuodessa.

”Toisilla yliopistoilla saattaa sitten olla omia riskejä. Esimerkiksi TEKES-rahoituksen leikkaus lyö aika rajusti kaikkiin teknisiin yliopistoihin ja muihin yliopistoihin, joissa on vahvasti tekniikkaa lähellä olevia aloja”, Tieteentekijöiden liiton puheenjohtaja **Petri Koikkalainen** sanoo.

Lappeenrannan tekninen yliopisto onkin jo käynnistänyt yt-neuvottelut, joissa se arvioi vähennystarpeeksi 130 henkilöä.

Jotkin yliopistot selviävät leikkauksista hieman pienemmin uhrauksin. Sekä Jyväskylän että Turun yliopisto pyrkivät selviämään säästöistä ilman yt-neuvotteluita. Myös ruotsinkielisen kauppariikiteollisuuden Hankenin tilanne on suhteellisen vakaa.

KOIKKALAINEN ARVIOI, että leikkaukset tekevät yliopistoista aiempaa haavoit-

tuvaisempia.

”Jos katsoo yliopistojen viime vuosien tilinpäätöksiä, niin aika moni yliopisto on plussalla sijoitustoiminnan vuoksi. Jos esimerkiksi jonkun yliopiston sijoitustoiminta menee täydellisesti pieleen, niin se voi olla tilanteessa sellainen riski, joka vetää sen yliopiston ikään kuin punaiselle”, Koikkalainen havainnollistaa.

Nykyisiä leikkauksia Koikkalainen pitää poikkeuksellisen suurina jopa 1990-luvun lama-aikaan verrattuna.

”Tämä on huolestuttavin tilanne, mitä olen omana yliopistoajanani nähnyt. Kun Suomessa oli 1990-luvulla aika vakava taloudellinen lama, niin silloin kuitenkin tuettiin koulutusta ja tutkimusta ja tehtiin merkittäviä uusia avauksia.”

Koikkalainen myöntää, että myös tuolloin koulutus ja tutkimus kärsivät leikkauksista. Nykyistä tilannetta hän pitää kuitenkin pahempana.

”Tilanne on nyt sillä tavalla erilainen, että tietoinen politiikka vähentää koulutuksen ja tutkimuksen merkitystä. Opetusministeriön talousarvioesityksessä oli ennakoitu, että tutkimuksen ja koulutuksen bruttokansantuoton osuus pienenee merkittävästi siitä, mitä se oli vaikkapa vuonna 2010.”

Arimo Kerkelä

Jyväskylän yliopistossa on varauduttu tuleviin säästöihin. ”Yliopistolla menee hyvin”, rehtori Matti Manninen sanoo.

kalainen pelkää, että leikkauksista kärsivät monet yliopistoissa määräaikaistila sopimuksilla työskentelevät opettajat ja tutkijat.

”Heihin se koskee kaikkein eniten. Erityisesti tutkimushenkilöstössä määräaikaisuus on ollut kaikkein tyypillisintä, ja tähänkin mennessä yliopistot ovat sopeutuneet taloudelliseen tilanteeseen määräaikaisten kautta. Se on ollut tavallaan tällainen puskuri”, Koikkalainen sanoo.

Koikkalaisen mukaan leikkaukset luovat ensinnäkin työttömyyden uh-

kaa kaikille määräaikaistilalla työntekeijöille. Toisekseen ne uhkaavat kaventaa nuorempien uramahdollisuuksia, kun eläköityneiden työntekeijöiden tilalle ei välttämättä palkata uusia teki-jöitä.

”Tieteen uusiutuminen ja tietynlainen jatkuvuus saattavat kokea nyt koulutusta, ja sen seurauksia on tietysti vaikea etukäteen arvioida. Ei voi missään tapauksessa olla hyvä asia, jos pari-kolmekymppisten ihmisten ikäluokka ei saa oikein hyvin jalansijaa yliopistoissa”, Koikkalainen uumoilee.

Pörssi&Dumppi juhlii vaalivoittoa kaksi vuotta sitten.

Ryhmittyä myllätään edustajistovaalien alla

JYVÄSKYLÄN yliopiston ylioppilaskunnan eli JYn edustajistovaalit käydään jälleen tänä syksynä. Vaaleihin on ilmoittautunut yhdeksän vaaliliittoa, joista osa on kokonaan uusia.

Ensimmäistä kertaa Jyväskylän edarivaalien historiassa perussuomalaiset ovat mukana omalla ryhmälään. Jyväskylän akateemiset perussuomalaiset (JAPSU) lähtee vaaleihin kolmen ehdokkaan voimin.

Toinen uusi tulokas on humanististen alojen opiskelijoiden ryhmä Alvarin unioni, joka kertoo kuvauksessaan olevansa puoluepoliittisesti sitoutumaton ainejärjestöt ja tiedekuntarajat ylittävä edustajistoryhmä.

Kolmantena tulokkaana nähdään JYn vihreät opiskelijat. Ryhmä jatkaa 30-vuotisen edariuransa päättävän Grönionin viitoittamalla tiellä.

GRÖNIONIN LISÄKSI edustajistosta katoaa muitakin ryhmiä. Yhden kauden yhdellä edustajistopaikalla toiminut Mitävittua?-kerho ei ole mukana uusissa vaaleissa. Lisäksi viime vaaleissa neljä paikkaa voittaneet Yhdistyneet

kieltenlukijat jättävät vaalit väliin.

Vanhemmista ryhmistä myös Kristilliset opiskelijat sekä PresSure + Poikkiteiteilijät katoavat vaalien myötä edustajistosta. PresSuren ja Poikkiteiteilijöiden aktiiveja löytyy uusissa vaaleissa ainakin Alvarin unionin riveistä.

VANHOISTA RYHMISTÄ kuusi pyrkii saamaan ehdokkaitaan myös ensi edustajistoon.

Vanhoista poliittisista ryhmistä vaaleissa jatkavat Demariopiskelijat, Keskuksaopiskelijat, Kokoomusopiskelijat sekä Jyväskylän yliopiston vihreä vasemmisto (Jyviva). Myös Luonnontieteilijät sekä viime vaalien voittaja Pörssi&Dumppi asettavat jälleen ehdokkaita.

EDUSTAJISTOVAALEISSA valitaan ylioppilaskunnan tärkeimpiä päätöksiä tekevään edustajistoon 41 jäsentä kahden vuoden toimikaudeksi. Vaalit järjestetään 3.-4. marraskuuta, ennakkoäänestys on 28.-29. lokakuuta.

Arimo Kerkelä

Yle: Opetusministeri ei halua luopua ylioppilastutkinnosta

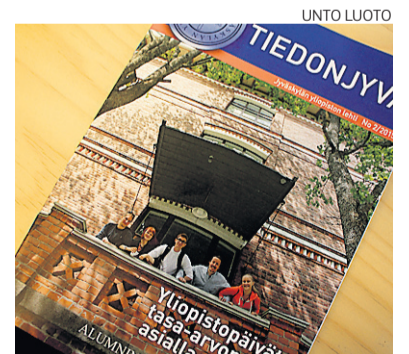
OPETUS- JA kulttuuriministeri **Sanni Grahn-Laasonen** ei kannata ylioppilaskirjoituksista luopumista.

Grahn-Laasonen mielestä ylioppilaskirjoitukset ovat tärkeä osa lukio-koulutusta. Sen sijaan ministeri katsoo, että kirjoitusten merkitystä tulisi nostaa.

Grahn-Laasonen kommentoi asiaa Ylelle sen jälkeen, kun Jyväskylän yliopiston kemian aineenopettajakoulutuksesta vastaava professori **Jan Lundell** kritisoi ylioppilaskirjoituksia voimakkaasti Jyväskylän yliopiston Tiedonjyvä-lehden kolumnissa.

Lundell kutsui kolumnissaan ylioppilaskirjoituksia aikansa eläneeksi instituutioksi. Professorin mukaan kirjoituksista luopuminen vapauttaisi puoli vuotta lukion opiskeluaikaa ja auttaisi samalla opettajia keskittymään opetuksen kehittämiseen.

Suomen lukiot siirtyvät lähitule-

Jyväskyläläinen professori Jan Lundell kritisoi ylioppilaskirjoituksia yliopiston Tiedonjyvä-lehdessä.

vaisuudessa sähköisiin ylioppilaskirjoituksiin. Myös tätä uudistusta Lundell kritisoi kalliina. Ylioppilaskirjoitusten sijaan Lundell kehittäisi jatkuvaa arviointia ja yliopistojen pääsykokeita.

Arimo Kerkelä

Sari Vallenius ja Hinni Hirvonen tulivat vaihdosta takaisin kokemusta rikkaampina, vaikka kaikki ei mennyt suunnitelmien mukaan.

teksti **Laura Kangas** kuvat **Unto Luoto**

Vaihdon karu arki saattaa yllättää

VAIHTO-OPISKELU.

Yksinäisyys yllättää ja opiskelu takkuua. Joskus elämä vaihto-opiskelijana ei ole sitä, mitä innokas reissaaja odotti. Huonoistakin vaihtokokemuksista voi silti selvitä.

Suurimmalle osalle vaihto on positiivinen kokemus, kertoo kansainvälisten asioiden suunnittelija **Solja Ryhänen**. Siitä kertovat esimerkiksi yliopiston sivuilta löytyvät opiskelijoiden vaihtoraportit, joissa annetaan vaihdolle arvosana neljästä kymmeneen: niiden keskiarvo on noin yhdeksän.

Joskus asiat kuitenkin takkuavat. Informaation puute, byrokraattisuus ja vanhanaikainen opetustyyli ovat yleisiä turhautumisen aiheita.

Yhteiskuntapolitiikkaa opiskeleva **Sari Vallenius** vietti viime lukuvuo-

den vaihdossa Canterburyssä Englannissa. Opiskelujen ohella muusikkona toimivan Valleniuksen haaveena oli päästä vaihdossa myös markkinomaan musiikkiaan Iso-Britanniassa. Tämä toive osoittautui pian turhaksi: opiskelu Canterburyssä veikin valtaosan ajasta.

"Valitsin täydet kurssit, ja ne olivat todella vaativia. Opiskelua vaikeutti se,

että luin ihan muita aineita kuin Suomessa", Vallenius muistelee.

Ennen kokeita tai esseiden palautuspäiviä tahti oli pahimmillaan.

"Kirjasto oli auki kellon ympäri, ja siellä oli koko ajan opiskelijoita. En ollut todellakaan ainoa", Vallenius muistelee.

Sosiaaliset suhteet jäivät vähäisiksi. Vallenius tutustui kämppeksiinsä ja

JOS OMA ENERGIA MENE VAIN ARJESTA SELVIYTYMISEEN, KANNATTAA OTTAA YHTEYS SUOMEEN.

Kansainvälisten asioiden suunnittelija Solja Ryhänen sanoo, että pienet hankaluudet myös kuuluvat osaksi vaihtokokemusta.

kurssitovereihinsa, mutta opintojen ohessa ei ollut aikaa hengailta yhdessä. Kokeiden jälkeen saatettiin käydä yhdessä syömässä, siinä kaikki.

”Olisin odottanut, että siellä olisi ollut enemmän vapaa-aikaa. Se olisikin kai järjestynyt, jos en olisi välittänyt opiskelusta. Silloin yritin vain selviytyä”, Vallenius pohtii.

USEIN VAIKEINTA on Ryhänen mukaan uusissa vaihtokohteissa, joissa ei aina ole osattu vielä luoda tarpeeksi tukea ja ohjelmaa vaihto-opiskelijoille. Vieraan kielen tuomat haasteet voivat ylittää, ja monet pettyvät, kun paikallisiin ei pääsekään ystäväystymään aina kovin helposti.

Journalistiikan opiskelija **Hinni Hirvonen** lähti Göteborgiin vaihtoon keväällä 2015. Hän ajatteli, että Ruotsi olisi kiinnostava maa, jossa ihmiset ovat ystävällisiä ja pukeutuvatkin suomalaisia tyylikkäämmin.

Hirvonen opiskeli ruotsiksi paikallisten opiskelijoiden kanssa. Porukkaan oli vaikea päästä mukaan.

”Kaikki olivat tosi ystävällisiä, ja olisin saanut mennä yhteisiin illanviettoihin. Koin sen kuitenkin hankalaksi, kun muut tunsivat jo toisensa”, Hirvonen muistelee.

Jopa ne asiat, joita Hirvonen oli innolla odottanut, ottivat välillä päähän.

”Ihmiset olivat niin viimeisen päälle laitettuja, että koin painetta näyttää itsekin hyvältä. Kaikki olivat iloisia koko ajan, mutta jos oli huono päivä, sitä ei voinut näyttää kenellekään”, Hirvonen kertoo.

Hyviäkin ihmissuhteita löytyi: vaihdon aikana Hirvonen alkoi seurustella Göteborgissa asuvan suomalaismiehen kanssa. Vaikka se helpotti yksinäisyyttä, se ei sosiaalisen elämän kannalta ollut pelkästään hyvä asia. Oli helppo mennä hänen luokseen sen sijaan, että olisi osallistunut vaihto-opiskelijarientoihin.

USEIMMITEN VAIHDON ongelmat selviävät ajan myötä – mutta eivät aina.

”Jos oma energia menee vain arjesta selviytymiseen, kannattaa ottaa yhteys Suomeen”, Ryhänen sanoo.

Vaihdon jättää vuosittain kesken vain muutama opiskelija. **Marjo Suvanto** on yksi heistä.

Suvanto lähti keväällä 2014 opiskelemaan viestintää Leipzigiin. Tarkoi-

tus oli viettää huhti-heinäkuu Saksassa, saksan kielellä opiskellen.

”Minulle sanottiin, että vaihdon alussa olisi ensin ”kuherruskuukausi”. Sellaista ei kuitenkaan koskaan tullut”, Suvanto kertoo.

Suvannon vaihtoyliopistossa vaihtareille ei ollut järjestetty kovin paljon ohjelmaa. Suvanto löysi kylä Leipzigiä ystävänsä, josta tuli tärkeä tuki, mutta yhden ihmisen varaan ei voinut rakentaa koko sosiaalista elämää. Vaihtoon hakemisen ja lähtemisen välissä ehti myös tapahtua paljon Suvannon elämässä: hän muun muassa muutti yhteen poikaystävänsä kanssa. Lähdön hetkellä tuntui, että Suomessa jäi liikaa asioita kesken.

Ahdistus ei ottanut loppuakseen. Suvanto päätti lopulta lähteä kotiin.

”Otin yhteyttä ensin viestinnän laitoksen amanuenssiin ja sitten kansainvälisiin palveluihin. Kaikki olivat tosi ymmärtäväisiä. Sanottiin, että nyt kuulostaa siltä, että olisi hyvä tulla kotiin.”

Suvannon piti toimittaa Suomeen dokumentteja ja hankkia psykologin lausunto. Suvanto teki myös anomuksen Erasmus-apurahoja myöntävältä Cimo-järjestöllä, ettei hänen tarvitsisi palauttaa apurahaansa. Anomus myönnettiin. Suvanto lensi takaisin

IHMISET OLIVAT NIIN VIIMEISEN PÄÄLLE LAITETTUA, ETTÄ KOIN PAINETA NÄYTTÄÄ ITSEKIN HYVÄLTÄ.

Suomeen puolitoista kuukautta suunniteltua aikaisemmin.

Kaikesta huolimatta kukaan haastatelluista ei kadu lähtöään. Jokainen sai vaihdosta arvokkaita kokemuksia ja hyviä ystäviä. Haasteetkin ovat jälkepäin ajateltuna kasvattaneet.

”Pienet hankaluudet kuuluvatkin osaksi vaihtoa”, Ryhänen toteaa.

Yliopistonkadusta saisi mainion rallibulevardin

Kuten jotkut ovat saattaneet huomatakin, niin viime keväänä Jyväskylän Kauppakadulle ilmaantui pari uutta terassia ja liikennemerkkiä. Kaupunki alkoi toteuttaa kunnianhimoista visiotaan pihakadusta, jossa yläkaupunkilainen boheemius nousisi korkeimpaan loistonsa. Romanttinen taiteilija-spirit syntyy kuin itsestään, kun suoja-ten maalit raaputetaan pois ja kadunvarteen asetetaan pari verhoakankaittua istuinta.

Pihakadun näennäisen anarkistinen slogan ”Kulje missä haluat” ei käytännössä toteudu. Kauppakadun kapeilla jalkakäytävillä ajavat pyöräilijät ovat tosin omaksuneet sloganin liiankin kirjaimellisesti. Autoilijoiden käytöksessä ei ole mitään havaittavaa muutosta tapahtunut, ja niin kauan kuin autot korrjyyttelevät pihakadulla entiseen tapaan, eivät jalankulkijat siellä vapaasti uskalla kävellä.

Kovaan testiin pihakatu joutui torstaina 1. lokakuuta Jyväskylän opiskelijoiden suurimmassa larppaustapahtumassa. Monituhattainen joukko haalareihin pukeutuneita opiskelijoita oli lunastanut itselleen 15 euron lipulla luvan tilata (ja maksaa) parhaaksi katsomiaan ravintoannoksia Kauppakadun eri ravintoloissa. En ole ikinä ennen nähnyt ihmisten jonottavan Rossoon, mutta nyt on tämäkin dystooppinen näkymä koettu.

Pettymykseksi suurin osa Kauppakadun appron juhla-kansasta kävelikin jalkakäytävällä. Joukossa oli tosin myös karaistuneempia ”laula missä kuljet” -periaatteella liikkuvia keräilytalous-larppaajia, jotka eivät juuri piitanneet siitä missä kulkivat tai miten alkukantaista verbaalista kommunikaatiota harjoittivat.

Kaupunkia tarkastellessa tuntuu kuin Jyväskylän kaupunkisuunnittelu olisi tuomittu epäonnistumaan. Täällä on kaupapahalli, joka on käytännössä yksi elintarvikekauppa, ja tori, jota kukaan ei käytä. Torin ohittaminen on suorastaan kivuliasa, jos yksikin torikauppia siellä yksinään tuulen tuiverruksessa turhaan asiakkaitaan odottelee. Puhumattakaan jättimäisestä Lutakonaukiosta, joka kylmyydellään kuin huutaa keskiaikaisia mestauspitoja järjestettäväksi (tai ihan mitä tahansa).

KOSKA EN enää kestä katsoa sivusta, annan kaupunginvaltuustolle ilmaiseen käyttöön ehdotukseni rallibulevardista, joka kattaisi koko Yliopistonkadun. Autoilijat pääsisivät nauttimaan nopeusrajoituksettomasta rallibulevardista etenkin ajettaessa Voionmaankadun suunnalta alamäkeä keskustaan päin. Näin myös kaupunki kerrankin ajattelisi kaupunkisuunnittelussa paitsioon jääneitä autoilijoita, joille ei ole vielä kyetty suunnittelemaan tarpeeksi montaa parkkihallia Jyväskylän keskustaan. Yksi parkkihalli mahtuisi muuten vielä Kirkkopuiston alle ja yhden voisi rakentaa esimerkiksi Alvar Aalto -museon katolle.

Rallibulevardia varten Yliopistonkadulta poistettaisiin jalkakäytävät, sillä autoilijoiden kiireisessä aikataulussa ei ole aikaa jalankulkijoiden väistelyyn. Jatkokehittelyä vaatii vielä ajatus, jossa rallibulevardin ohituskaistat rakennettaisiin Harjulle, mutta luotan kaupunginvaltuuston suunnittelukykyyn tässä asiassa. Massiiviset rallibulevardin avajaiset voitaisiin pitää loppukesästä ennen ralleja ja esiintymässä olisivat kaikki Putouksesta tutut näyttelijät sekä loput Suomen keskivertokoomikot, jos yhtäkään jää vielä jäljelle.

AI NIIN, olikos sinne Kankaan alueelle jotain uutta suunnitteilla?

Arttu Seppänen

AUTOILIJOIDEN KÄYTKÖSSESSÄ EI OLE MITÄÄN HAVAITTAVAA MUUTOSTA TAPAHTUNUT.

Edarivaalikone julkaistaan pian

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTON ylioppilaskunnan JY:n edustajistovaalien vaalikone on tarkoitus avata äänestäjille 19. lokakuuta. Mikäli alustavat aikataulut pitävät kutinsa, pääsevät itse ehdokkaat antamaan vastauksiaan viikkoa aiemmin.

Edustajistovaalikoneen toteuttaa Suomen ylioppilaskuntien liitto SYL yhdessä eri kaupunkien ylioppilaskuntien kanssa. Vaalikone ilmaantuu aikaan osoitteeseen edustajistovaalit.fi

Arimo Kerkelä

UNTO LUOTO

Jyväskylän ylioppilasteatteri muutti Ilokiven remontin ajaksi Galleria Hoppaan.

Ylioppilasteatteri perustaa päiväunilan

JYVÄSKYLÄN Ylioppilasteatteri JYT avaa tiloihinsa Galleria Hoppaan väliaikaisen Hoppa Inn -päiväunilan. Päiväunila aukeaa 14. lokakuuta ja se on avoinna arkisin kello 10-15.30 loka-kuun 28. päivään asti.

Kaikkille avoimessa Hoppa Inn -tilassa on torkkumisen lisäksi mahdollista myös kirjata uniaan. Tallennettuja unia hyödynnetään JYT:n esityksessä, joka saa ensi-iltansa ensi vuoden alkupuolella.

Kaikkille avoin ja ilmainen tila löytyy osoitteesta Kauppakatu 8.

Arimo Kerkelä

JAAKKO KINNUNEN

Liikunnan Riemu on perustettu vuonna 2011.

LiRi tähtää Mestaruusliigaan

LIKUNNAN RIEMU tähtää valtakunnan huipulle nyt myös lentopalloissa. Urheilun yleisseura on aloittanut viisivuotisen projektin, jonka tarkoituksena on nostaa Riemun lentopallojaosto kakkosdivisioonasta pääsarjaan.

Osoituksena projektin vakavuudesta Riemu houkutteli ensi töikseen riiveihin maajoukkueliberon ja myös ulkomaillo ammatikseen pelanneen **Pasi Hyvärisen**.

Liikunnan Riemu on liikuntatieteellisen tiedekunnan opiskelijoiden perustama seura, jonka alaisuudessa on useita eri lajiryhmiä.

Jaakko Kinnunen

Ei tukea, ei kehitystä

Inka Stormi ja Vera Pelkonen pelkäävät, että hallituksen suunnittelemat leikkaukset saattavat kaataa JY:n Intia-projektin. Molemmat ovat kuitenkin sitä mieltä, ettei vielä kannata heittää kirvestä kaivoon.

teksti **Elina Salin** kuva **Unto Luoto**

LEIKKAUKSET. Pistääkö Suomen hallitus stopin JY:n kehitysyhteistyöprojektille Intiassa?

BIJOLIYA ON Intian Rajasthanin maakunnassa sijaitseva syrjäinen alue, missä ihmisten keskimääräinen päivänansio on noin 100 rupiaa eli 1,5 euroa. Sen kylissä vallitsevat vielä vanhakanlaiset uskomukset ja normit, lapsiavoliitot ja väkivalta naisia kohtaan ovat yleisiä. JY:n kehitysyhteistyövaliokunnan kyläyhteisöjen voimaannuttamishanke on toiminut alueella maaliskuusta 2010 lähtien. Kyseessä on ulkoministeriön, JY:n ja intialaisen Bal Rasmi Societyn yhteinen projekti, jonka tavoite on edistää alueen asukkaiden tietoisuutta omista oikeuksistaan ja mahdollisuuksista parantaa omia ja muiden elinoloja. Hankkeen kohteena ovat alempikastiset ja kastittomat, naiset, nuoret ja lapset.

”Projektin antama tuki perustuu vahvasti materiattomuuteen,” kertoo kaksi vuotta projektin koordinaattorina toiminut **Vera Pelkonen**. ”Se on kannustusta ja tukea, joka näkyy ihmisten käyttäytymisessä ja näiden oman elämän hallinnassa.” Projektin tavoitteisiin kuuluvatkin muun muassa naisten itsetunnon kasvattaminen sekä lasten ja nuorten koulunkäynnin motivoiminen.

Nyt Suomen hallitus on kuitenkin toimillaan pistänyt kapuloita rattaisiin, sillä kehitysyhteistyön määrärahoihin suunnitellaan jopa noin 40 prosentin leikkauksia. Tämän vuoden tuki on euroissa 997 miljoonaa ja ensi vuoden 2016 budjetiksi suunniteltiin 815 miljoonaa, mutta leikkausten myötä summa laskisi 515 miljoonaan.

”Suunniteltu leikkaus on hirvittävän raju ja sen suuruus tuli täytenä yllätyksenä” kertoo hankkeessa nyt projekti-koordinaattorina toimiva **Inka Stormi**.

”Siitä jäi tunne, ettei tärkeää työtä ole arvostettu.”

Hankkeeseen saatu nykyinen tuki kestävä tämän vuoden loppuun ja työlle päätettiin hakea ulkoministeriöltä vielä kaksivuotista poistumishankerahoitusta, jotta kyläalueen toiminnasta tulisi omavaraista. Kesällä 2015, kun hakemukset oli lähetetty ulkoministeriöön, kuultiin kuitenkin ikävä uutinen.

”Koko hakukierros keskeytettiin, kaikkien hakijoiden osalta. Vaivalla tehtyä hakemusta ei varmaan edes luet-

LAAJASSA PROJEKTISSA on mukana 130 kylää, joissa pyritään antamaan tietoa tärkeistä asioista, kuten naisten oikeuksista ja terveydenhuollosta. Naisten työllisyyttä yritetään edistää ja perheiden toimeentuloa parantaa. Aktiviteetteihin kuuluvat muun muassa monenlainen koulutus ja vapaaehtoistoiminta sekä naisille annettavat mikrolainat, joilla nämä voivat perustaa oman yrityksen.

”Jos rahoitus loppuu, niin kaikki toiminta loppuu. Mikroloottojen antaminen jatkuu, sillä hakija saa lainan aina kun edellinen maksaa omansa takaisin, mutta uusia lainoja ei enää pystytä järjestämään. Järjestö Intiassa ei luovuta. Ihmiset kertovat itse tärkeää tietoa eteenpäin ja monien nuorten naisten ja lasten osalta on jo saavutettu asioita, jotka kantavat hedelmää varmasti vuosikymmenien päähän. Alueella halutaan saada vielä paljon aikaan, mutta ilman tukea se tulee olemaan todella vaikeaa ja kehityksen vauhti paljon hitaampaa,” Pelkonen kertoo.

Monet toivovatkin, että hallitukselle yhteishengellä osoitettaisiin, että kehitysyhteistyö on yksi niitä asioita, joita ihmiset arvostavat.

”Hanke on ollut tehokas ja auttanut paikan päällä. Pienellä rahalla voi auttaa aika montaa ihmistä,” jatkaa Stormi.

JY:n kehitysyhteistyöviikko järjestetään jälleen 26.-30. lokakuuta ja marraskuussa kehyvaliokunta järjestää Intia-illan, jossa kerrotaan projektista enemmän. Nähtäväksi jää, miten projektille ja Bijoliyan kylille lopulta käy.

tu ministeriössä läpi,” Pelkonen kertoo.

Nyt koko projektin tulevaisuus on heikoilla jävillä. Uusi haku avautuu ehkä ensi vuonna, mutta tieto siitä saadaan kenties vasta vuodenvaihteen aikaan tai sen jälkeen. Bijoliyaan on mennyt tukea JY:ltä vuosittain noin 40 000 - 50 000 euroa, suurin osa siitä ulkoministeriön antamaa rahoitusta. Nyt keskustellaan, voidaanko tukea jatkaa vain pelkällä JY:n omavaroitusosuudella. Tapahtumilla ja kehitysyhteistyöruokalipuilla kerätty osuus kokonaisavustuksesta on ollut vuosittain noin viisituhatta euroa.

”Aika paljon pienempi summa se on,” Pelkonen toteaa huolestuneena.

**JOS RAHOITUS
LOPPUU, NIIN
KAIKKI TOIMINTA
LOPPUU.**

Joni Vanhanen and Ossi Valpio talked about Jyväskylä's rap scene in Jyväskylä's hip hop library. The library in Veturitalit is the only library in Finland that focuses on hip hop culture.

text **Arimo Kerkelä** translation **Minna Tiainen** picture **Unto Luoto**

Urban legends from Jyväskylä

MUSIC. We invited Joni "Joniveli" Vanhanen and Ossi "Soul" Valpio to reminisce about the early years of the Jyväskylä rap scene. This fall, new and old artists from the area release an album together.

Joni "Joniveli" Vanhanen and Ossi "Soul" Valpio started rapping at the end of the last millennium. Finnish rap had not yet had its breakthrough, so inspiration was searched for from abroad.

"It just started bubbling beneath the surface, and suddenly rap began to be seen all around. I was listening to the American version a bit anyway, so I got interested", Joni Vanhanen recalls the beginnings of his own career in rap.

In Ossi Valpio's childhood and adolescence, rap was strongly connected with his basketball hobby. Valpio started rapping as a teenager together with **Jonne Kuusisto** who belonged to the same basketball team.

"We started basketball around the age of 6 or 7. Rap has always gone hand in hand with basketball", Valpio says.

Both Valpio and Vanhanen had started with other kinds of music before rap. Valpio started in the elementary school as a drummer, Vanhanen made electronic music and played the guitar.

VANHANEN, VALPIO and Kuusisto founded the hip hop group **Urbaanilegenda** at the end of 1999. Their most successful single, *Päästä irti* which was published in 2004, stayed in the official Finnish singles chart for three weeks.

As Finnish hip hop started to become more widespread at the beginning of the first decade of the 21st century, rap events and concerts became more common also in Jyväskylä.

"It was a boom then, and they had them even in Freetime. They had rap parties where I also went to play records for a few summers", Joni Vanhanen explains.

Valpio remembers that Urbaanilegenda also performed in Freetime together with **Fintelligens**, perhaps the most popular hip hop group in Finland. The circles were small,

so the rappers in Jyväskylä networked with artists from other cities.

"The strongest connection was probably to Tampere, to **Paleface** and others. Joni went there to produce **Ezkimo**'s record", Valpio says.

THIS YEAR, the *JKL 101* album has given cause for reminiscing. The double LP that will be published at the end of November brings together rappers of several generations from Jyväskylä.

"As long as we've had Urbaalilegenda, it's been talked about that some Jyväskylä-collection would be cool to make. Now there's enough gang for it", the record's producer Vanhanen explains.

In addition to Vanhanen and Valpio, **Matti Partanen** - also known as **Räme** - represents older rappers on the album. Younger rappers on the record are, among others, **Are**, **Gettomasa** and **Lyttä**.

OSSI VALPIO and Joni Vanhanen estimate that rap is experiencing a new heyday in Jyväskylä.

"We're going like this now", Valpio gestures steeply upward with his hand.

Rap has also got a firm foothold in Finland in comparison to the early 2000s.

"Rap is pop already, insofar that it is played in bars almost daily. In those days, it was played only on special occasions", Vanhanen compares.

The rappers believe that new talents will be found among the youths also in the future. Valpio praises the Jyväskylä culture scene which makes it easy for newcomers to jump in.

"New crowds are always welcomed with open arms, there is not much tussle here. There are so many makers in the culture and art fields in comparison to the size of Jyväskylä that it makes sense to work together."

Todellisuus on kapitalistinen konstruktio

Mulla on unelma paremmasta maailmasta. Siihen kuuluu paljon kivoja juttuja, vihreitä puita ja aurinkonpaistetta. Ei mitään ikävää ydinvoimaa, sillä se ydinjäte tuntuu epäilyttävältä. Se ei niinku ollenkaan luonnonmukaista. Kylä musta tuulivoima on se luonnollinen tapa. Mut hiiivoimasta mä en jaks valittaa, ei se oikeestaan kiinnosta mua.

Mä oon funtsinu, että musta ei niinku oo siistiä tehdä duunii yksityisel puolel. Siinä niinku vaan tahkotaan massii rikkail. Sen sijaan joku vapaaehtoisduuni vois olla mun juttu. Siinä tehään kaikille jotain kiva. Mutta tarviinhan mäkin toki massii ostaa uus mäcci.

Ois reiluu, että siihen sais fyrkat vaikka tosta perustulosta. Sitä ootelllessa kysyn mun faijaa maksaan.

Mä oon sitä mieltä, ettei eläimiä saa tappaa. Siks mä syön vain kasvisruokaa. Musta on väärin käyttää eläinperäisiä tuotteita, kuten vaikka nahkaa. Siks mä käytänki näitä tehdasvalmisteisia keinomateriaaleja.

Luomu on musta myös kova juttu, sillä se on niiku luonnollista. Ei mua sillai kiinnosta, et onks se tehokasta, sillä tää tehokkuus on tosi kapitalistinen konstruktio. Sen täytyy olla hyväks myös ilmastolle, kun se on niin luonnollista. Vaikka siinä kai tuleekin vähemmän safkaa kuin tehoviljelyssä.

MUSTA NATO on pelkkä USA:n hyökkäysliitto, jolla riistetään heikompia kansoja. En mä sillai tosta Venäjän nykypolitiikastakaan toki tykkää. Mutta parasta ois, jos lakkautettas Suomesta tää armeija kokonaan, sillä sehän vain tappaa ihmisiä. Ei kukaan kehtais hyökätä meitä kohtaan, kun myö oltais kaikille kivoja. Armeijan tilalle vois tulla kaikille semmonen kiva kansalaispalvelus, missä poimittais kukkia ja puhuttais kasvisruuasta.

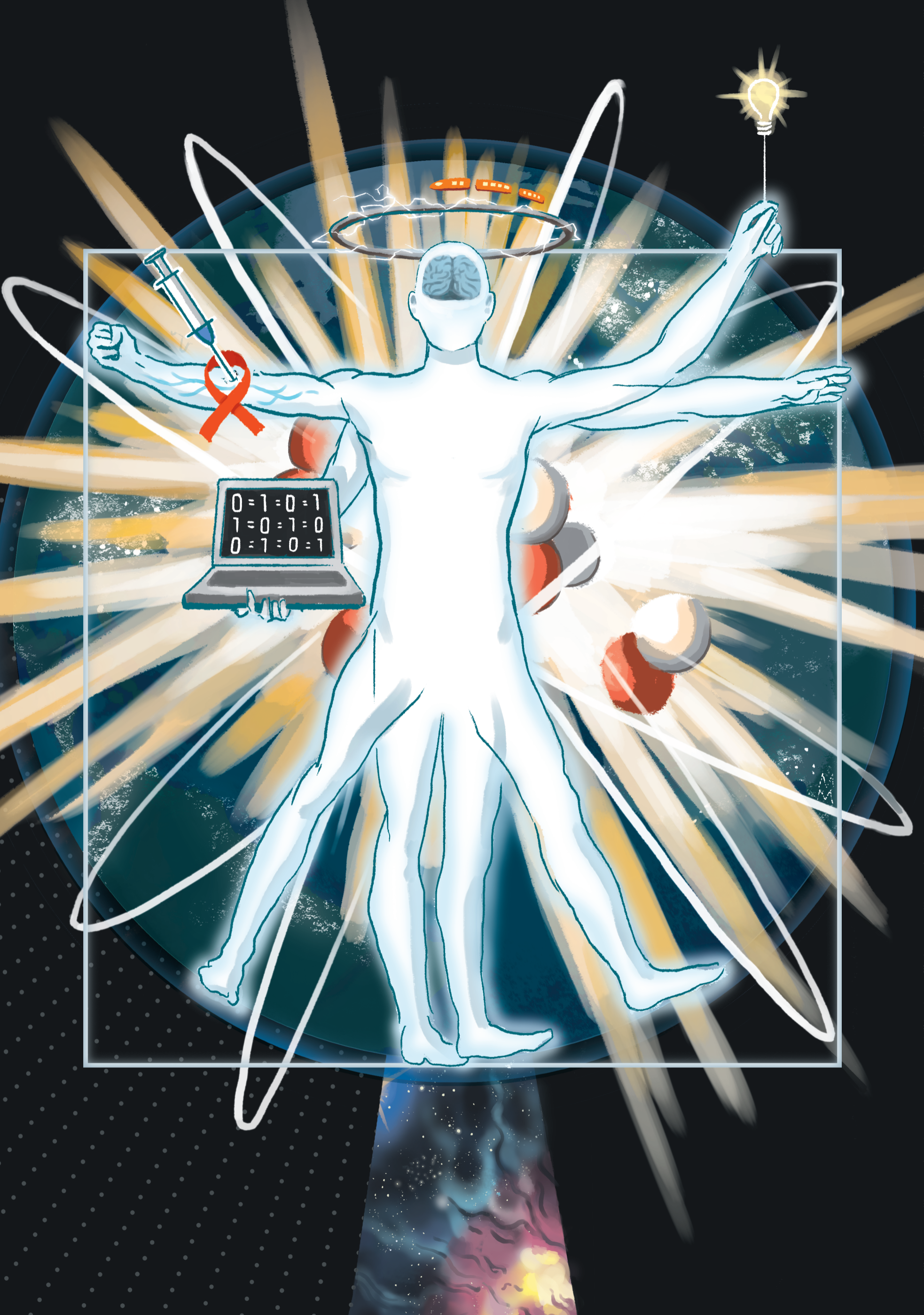
Mun mielestä talouskasvu perustuu pelkkään riistoon, joten sitä ei tulis olla. Mutta työttömyyskään ei musta oo hyvä juttu, tosin sehän johtuukin kapitalismista. Mä luulen, että jos lopetettas talouskasvu, ja jattais työt kaikille tasan, niin sit tää maailma ois hyvä. Mutta ei tietänkään ois pakko tehdä töitä, vaan siille niinku vapaaehtoisohjalta.

MÄ EN myöskää tykkää siit vapaakaupast. Se on vaan yks monikansallisten suuryritysten riistokeino. Musta se ois parempi, että tuotettas niinku paikallisesti. Vaikka tää nationalismi onki ihan perseestä. Koko taloustiede on muutenkin tosi epäilyttävää, se on niinku semmonen uskonto. Musta ois parempi, jos mentäs sen sijaan ihan fiilispohjalta.

Hilkka-Petteri Ippi

LUOMU ON MUSTA MYÖS KOVA JUTTU, SILLÄ SE ON NIIKU LUONNOLLISTA.

EI KUKAAN KEHTAIS HYÖKÄTÄ MEITÄ KOHTAAN, KUN MYÖ OLTAIS KAIKILLE KIVOJA.

0=1=0=1
1=0=1=0
0=1=0=1

TULEVAISUUDEN JÄLJILLÄ

TIEDE. Nyt kun Higgsin hiukkanen on löydetty ja elimiä voidaan tulostaa, on aika selvittää, mitä kuuluu muille tieteen mysteereille ja sovelluksille.

Pimeä aine

Tällä hetkellä tunnemme ainoastaan noin viisi prosenttia maailmankaikkeutemme rakenteesta. Loppu on niin kutsuttua pimeää energiaa (68 %) ja pimeää ainetta (27 %), joiden olemuksesta meillä ei toistaiseksi ole paljoakaan käsitystä.

Erityisesti pimeän aineen rakenne on meille edelleen mysteeri. Miten voimme ylipäätään olla varmoja, että pimeää ainetta on oikeasti olemassa, eikä kyseessä ole vain virhe fysiikan teoriassa?

”Pimeä aine on yksinkertaisin selitys suurelle määrälle erillisiä havaintotuloksia”, selittää kosmologian professori **Kari Enqvist** Helsingin yliopistosta.

USKOISIN, ETTÄ SEURAAVAN KYMMENEN VUODEN AIKANA ON HYVÄT MAHDOLLISUUDET HAVAITA SUORAAN PIMEÄN AINEEN HIUKKANEN.

”Ehkä jokin näistä voisi olla seurausta virheestä teoriasa, mutta yksittäinen virhe ei millään pysty selittämään niitä kaikkia.”

Mitä pimeän aineen rakenteesta sitten jo tiedetään? Vai tiedetäänkö mitään?

”Tiedämme, että neutriinot ovat pimeää ainetta, mutta tiedämme myös, ettei niitä ole maailmankaikkeudessa tarpeeksi, jotta ne selittäisivät pimeän aineen. Joitakin uusia alkeishiukkasia siis täytyy olla olemassa.”

Neutriinot ovat pieniä, lähes massattomia hiukkasia, jotka kulkevat tavallisen materian, kuten rakennusten ja ihmisten, lävitse vauhtomasti ja huomaamatta. Enqvist kertoo, että juuri tämä on yksi pimeän aineen havaitsemisen ongelmista: sen vuorovaikutukset tavallisen aineen kanssa ovat hyvin heikkoja.

Pimeän aineen hiukkasia jahdataan muun muassa CERNin LHC-törmäytinillä, joka on tänä vuonna käynnistetty uutta koejaksoa varten.

Kuinka kauan saamme vielä odottaa, kunnes pimeän aineen luonne saadaan edes jossain määrin selvitettyä?

ITER ON TUTKIMUSREAKTORI, EIKÄ SE TULE KOSKAAN KAUPALLISEEN KÄYTTÖÖN.

neen hiukkanen ja tällä tavoin selvittää sen luonne”, arvioi professori Enqvist.

Fuusioreaktori

Fuusioreaktori ratkaisisi maailmamme energiaongelmat kertaheittolla. Fuusio olisi turvallinen ja tehokas tapa tuottaa suuria määriä puhdasta energiaa. Polttoainetta, eli vetyä, on lähes rajattomasti, ei-

kä fuusioenergian tuotanto aiheuttaisi lainkaan kasvihuonepäästöjä tai radioaktiivista jätettä. Ainoa radioaktiivinen lopputuote olisi itse reaktori. Sadassa vuodessa reaktorin sisäosienkin radioaktiivisuus madaltuisi sille tasolle, että vanhan reaktorin osat voitaisiin kierrättää uuden rakennusaineiksi.

Fuusioenergian tuotantoa on tutkittu jo yli 30 vuotta. Maailman suurimman fuusioprojektin, ITERin, fuusioreaktorin rakennus alkoi vihdoinkin vuonna 2010. ITERiltä kerrotaan, että reaktorin on tarkoitus valmistua 2020-luvulla. ITERin valmistuminen ei kuitenkaan tarkoita, että maailman energiaongelmat olisi ratkaistu.

”ITER on tutkimusreaktori, eikä se tule koskaan kaupalliseen käyttöön”, kertoo **Krista Dulon** ITERin viestintäyksiköstä.

”ITERissä energiaa tuotetaan 6-15 minuutin koepulsseina ja tuotettu energia hävitetään jäähdytystornien kautta.”

Tutkimusvaiheen on tarkoitus kestää noin vuoteen 2030 saakka. Sitä ennen tutkijoiden täytyy vielä selittää muutamia keskeisiä haasteita, kuten kehittää mahdollisimman vähän aktivoituvia rakennusmateriaaleja ja parantaa reaktorin lämmönpoistoa. Lämpötila onkin yksi keskeisimmistä fuusion haasteista, sillä polttoaineet täytyy reaktion onnistumiseksi kuumentaa noin 200 miljoonaan asteeseen. Tämä on 20 kertaa auringon ytimen lämpötila.

Tutkimusvaiheen jälkeen ITER-projekti huipentuu demonstraatioreaktorin, DEMOn, rakentamiseen. Sähköverkkoonkin energiaa tuottavan DEMOn on tarkoitus valmistua 2040-luvulla.

Huoneenlämpöinen suprajohde

Suprajohteeksi kutsutaan ainetta, joka pystyy kuljettamaan sähköä häviöttömästi. Tällä hetkellä kaikki tuntemamme suprajohtavat aineet alkavat kuitenkin käyttäytyä suprajohtavasti ainoastaan erittäin kylmissä olosuhteissa, ja suprajohteiden nykyisten sovellusten määrä onkin kahlittu tilanteisiin, joissa kylmyys voidaan tuottaa keinoitekoisesti.

Suprajohteita käytetään esimerkiksi CERNin LHC-törmäytinissä sekä rakenteilla olevassa ITER-fuusio-reaktorissa.

Korkean lämpötilan suprajohteet mahdollistaisi useita arkipäivän sovelluksia, kuten sähkön kuljettamisen häviöttömästi sähköverkostossa. Nykyisissä sähköjohdoissamme noin kymmenesosa kuljetetusta sähköstä muuttuu lämmöksi ja menee hukkaan, joten suprajohtavat sähkölinjat pienentäisivät sähköntarvettamme huomattavasti.

Suprajohteet myös hylkivät tehokkaasti ulkoisia magneettikenttiä. Tämän ominaisuuden yksi kutsuttavimpia sovelluksia lienee ratakiskojen päällä levitoiva, supernopea juna. Niin kutsuttuja maglev-junia on jo rakennettu esimerkiksi Kiinassa, mutta matalan lämpötilan ylläpitäminen asettaa omat haasteensa teknologian leviämislle.

Viimeisin ennätys korkean lämpötilan suprajohtavuudessa saavu-

TIEDÄMME, ETTÄ NEUTRIINOT OVAT PIMEÄÄ AINETTA, MUTTA TIEDÄMME MYÖS, ETTEI NIITÄ OE MAAILMANKAIKKAUDESSA TARPEEKSI, JOTTA NE SELITTÄISIVAT PIMEÄN AINEEN.

tettiin elokuussa, kun Max Planck -instituutin tutkimusryhmä havaitsi rikkivedyn muuttuvan suprajohtavaksi jo -70 asteessa. Kylmyyden sijaan rikkivedyn suprajohtavuus vaatii 1,5 miljoonan ilmakehän paineen, mikä on yli puoli miljoonaa kertaa auton rengaspaine.

Vaikka Max Planck -instituutti on selkeä edelläkävijä suprajohtavuuden alalla, ei tutkimusryhmän johtaja **Mikhail Eremets** osaa tarkasti arvioida, milloin suprajohtavuus saavutetaan myös huoneenlämmössä.

”En todellakaan tiedä. Ehkä pian, mikäli meillä on onnea. Meidän täytyy vain jatkaa yrittämistä”, kommentoi Eremets.

HIV-rokote

Parannusta HI-viruksen hoitoon on odotettu siitä lähtien, kun virus löydettiin 1980-luvulla. Nykyiset lääkkeet voivat jo käytännössä pysäyttää taudin etenemisen, mutta toiveissa ovat edelleen myös infektion täysin parantavat ja ennaltaehkäisevät rokotteet. HIV on kuitenkin vaikea vastus, sillä se kykenee muuntautumaan perimältään solujemme kaltaiseksi, piiloutuen immuunijärjestelmältämme.

Yhdysvaltojen NIAID-instituutti tutkii laajasti HI-virusta ja -hoitoja. Instituutista kerrotaan, että terapeutinen HIV-rokote on jo parhaillaan kliinisen tutkimuksen kohteena. Rokotteen olisi kuitenkin tarkoitus ainoastaan vähentää elimistön virusmäärää ja pysäyttää taudin eteneminen, aivan kuten nykyistenkin lääkkeiden.

”Terapeuttinen HIV-rokote on suunniteltu pitämään virus remissiossa ilman antiretroviraalista lääkitystä. Se ei tuhoaisi virusta elimistöstä”, instituutista selvitetään.

Terapeuttisia HIV-rokotteita on kliinisen tutkimuksen tasolla myös muutamissa muissa tutkimuslaitoksissa.

Edistystä tapahtuu myös viruksen tuhoamisrintamalla. Paljon uutta tietoa on saatu esimerkiksi viruksen kyvystä sulautua ympäristöönsä. Tämä tieto voi lopulta johtaa rokotteeseen, joka opettaisi immuunijärjestelmää tunnistamaan ja tuhoamaan viruksen.

Sen sijaan ennaltaehkäisevän rokotteen kehitys on edelleen hidasta. On hyvin vaikea tehtävä opettaa virukselle altistumatonta elimistöä tuottamaan vas-

ta-aineita, jotka toimisivat mitä tahansa HI-viruksen alatyyppejä vastaan.

”On vaikea ennustaa, kuinka kauan tehokkaan ennaltaehkäisevän rokotteen kehitykseen menee aikaa”, NIAID-instituutista kerrotaan. Toimivaa, ennaltaehkäisevää rokotetta ei siis edelleenkään ole näköpiirissä.

Kvanttitietokone

Kvanttitietokone voisi parhaimmillaan mullistaa muun teknologian kehityksen. Nykytietokoneet laskevat biteillä, eli numeroilla 0 ja 1. Kvanttibitti eli ku-

bitti voisi olla yhtäaikaisesti sekä 0 että 1, jolloin koneen laskentateho moninkertaistuisi. Parhaimmillaan kvanttitietokone voisi muutamassa päivässä ratkaista ongelman, jonka ratkaisemiseen tavalliselta tietokoneelta kuluisi miljoonia vuosia.

Erityisen tehokas kvanttitietokone olisi ratkaisemaan erilaisia optimointiongelmia. Se selvittäisi hetkessä parhaat, nopeimmat ja halvimmat reitit niin postinjakelulle kuin internetin viestiliikenteelle. Tällaisten ongelmien ratkaisu on tavalliselle tietokoneelle äärimmäisen hidasta, jos mahdollisia reittejä on paljon.

Kvanttilaskentaa on tutkittu yli 30 vuotta. Voisi luulla, että tutkimus on yhä lapsenkengissään ja toimiva

kvanttitietokone kaukaista tulevaisuutta. Tutkija **Davide Venturelli** NASAn tekoälyä tutkivasta QuAIL-laboratoriosta kuitenkin kertoo, että olemme jopa 10 vuotta lähempänä tehokkaan kvanttitietokoneen kehittämistä kuin olemme luulleet. Eri tahoilla tehdyt tutkimukset ovat tuottaneet yllättäviä edistysaske-

lia. ”Meillä voi olla koneita ratkaisemassa joitain hyödyllisiä ongelmia tavallista tietokonetta nopeammin alle 10 vuodessa”, Venturelli arvioi.

Paljon on kuitenkin vielä tutkittavaa sekä varsinaisen tietokoneen toteutuksessa että sen tarvitsemien laskenta-algoritmien kehityksessä. Venturelli uskoo, että täysin valmiista kvanttitietokoneesta olemme vielä 15-20 vuoden päässä. Koneen prototyyppiin ei hänen mukaansa ole kuitenkaan enää pitkä matka.

”Seuraavan kolmen vuoden aikana voimme jo nähdä sovelluksia joihinkin keinokeinoisiin ongelmiin, jotka ovat hankalia tavallisille tietokoneille, mutta ratkaistavissa kvanttikoneilla. Se olisi myös hyvin jännittävää!”

IT-osaajia tarvitaan kaikkialla

Syksyn abi tai ylioppilas

- » Hae 16.3.-6.4.2016 opintopolku.fi
- » Hakuohjeina tietojärjestelmätiede, tietotekniikka ja tietotekniikan aineenopettajankoulutus
- » Tietotekniikkaan myös jatkuva haku!

Kandi tai AMK-tutkinnon suorittanut

- » Vielä ehdit hakea syksyn maisterikoulutukseen! Haku avoinna 15.10. saakka.
- » Syksyn haussa tietojärjestelmätieteen ja kognitiotieteen maisteriohjelmat
- » Lisäksi tietotekniikan maisteriohjelmaan jatkuva haku vuoden 2015 loppuun asti!

it-studyaffairs@jyu.fi | www.jyu.fi/it | www.itjkl.fi
Jyväskylän yliopiston informaatioteknologian tiedekunta

Opiskelijan koti on

KOAS

ASUNTOMME ON SUUNNITELTU OPISKELIJOILLE!

Koasilla kaikki asumismenot sisältyvät vuokraan; sähkö, vesi, tietoverkko ja pesutupa. Vuokrataso on edullinen. Lisäksi asunnoissa on nopeat tietoliikenneyhteydet. Haettavana on yksiöitä, soluasuntoja ja perheasuntoja.

ASUNTOJEN POHJAKUVAT,
HINNAT JA HAKEMINEN:
www.koas.fi

LÖYDÄT MEIDÄT MYÖS
www.facebook.com/koas.fb

Keski-Suomen opiskelija-asuntosäätiö
Kauppakatu 11 A, 40100 Jyväskylä
Puh. 010 820 4400,
asiakaspalvelu@koas.fi
www.koas.fi

Menot

"JOS ESIKOISLEVYN SANOITUKSISTA VOI PÄÄTELLÄ, HULDA HUIMALLA EI OLE OLLUT ONNEA RAKKAUDESSA. MONET BIISIT KERTOVAT KITKERÄN IRONIAN SÄVYTTÄMIÄ TARINOITA PIELEEN MENNEISTÄ KOHTAAMISISTA."

Helsingin Sanomien Nyt-liite 25.9.2015

Lokakuu on ulkona kylmä ja pimeä.
On hyvä aika käydä keikoilla lämpimillä klubeilla.

tekstit **Menot-setä**

20.10. RAJAKADUN KAMPUS KINO

TUNTEET muuttuvat värikkäiksi hahmoiksi Pixarin uudessa animaatioelokuvassa **Inside Out**, jossa 11-vuotias Riley-tyttö joutuu muuttamaan uudelle paikkakunnalle ja sopeutumaan uuteen tilanteeseen.

Tarinan ytimessä on Rileyn sisäinen maailma. Kuinka käsittelemme suuria muutoksia? Entä jos muut eivät ymmärrä meitä? Kuinka kaikki nämä vaikuttavat kehitykseemme?

TOM BROOKE

14.10. POPPARI

VANHOJEN jyväskyläläistekijöiden tuore bändi **Sylvia Blah & Skeptinen tendenssi** tarjoilee tekstivoitaisia aggressiivis-melankolisia purkauksia ja eklektistä postpunkkia, jossa voit kuulla punkkia, iskelmä, progea, taistolaislauluja, aerobic-kasetteja tai kasari-suomirokkia.

Sylvia Blahin lisäksi lauteita lämmittää persoonallinen helsinkiläinen laulaja-lauluntekijä **Hulda Huima**.

17.10. RENTUKKA

PAIKALLISET ja Amerikan rap-tähdet kohtaavat toista kertaa järjestettävällä Rentukan Boston Meets KPC-klubilla. Esiintymässä ovat **Akrobatik** (US) sekä korpohjalaiset **LX-Beats**, **Are**, **Lyttä** ja **Super Duve**.

Luvassa siis tiukkoja hiphop-biittejä ja armotonta räpätystä.

13.11. VAKIOPAINEN

MUUN MUASSA jazzia, rappia, reggaeta ja suomalaiskansallista perinnetta tehnyt **Yona** julkaisi viime vuonna tangolevyn ja tämän vuoden keväällä popimpaa ja biittipää tuotantoa sisältävän albumin **Naivi**, jossa orkesterin soittimiin on otettu mukaan sumupädejä, syntetisaattoreita ja sähköbasso. Jää nähtäväksi, millä linjoilla Yona on liikkeellä Jyväskylässä.

MIRKKA VIERIMÄ

15 vuoden kypsään ikään päässyt Herra Heinämäen Lato-orkesteri ei osoita hyytymisen merkkejä, vaan toiminta jatkuu Heikki Salon mukaan vireänä, kuten ennenkin.

18.10. JYVÄSKYLÄN KAUPUNGINTEATTERI

15 vuotta munkkipossuina

MUUN MUASSA Pikku Kakkosesta tutun **Herra Heinämäen** ja hänen **Lato-orkesterinsa** musiikissa käsitellään tärkeitä teemoja teepussin narusta kutituksen alkeisiin ja ilosofista mummon makkaroihin.

Heinämaella on menossa merkivuosi, jonka kunniaksi orkesteri julkaisi juhlalevyn **15 vuotta munkkipossuna**.

Heinähattuina heiluvat **Miljoonasateesta** tuttu muusikko-lauluntekijä **Heikki Salo**, lauluntekijä ja ki-

taristi-tuottaja-säveltäjä **Janne Louhivuori** sekä muut "heinisläiset".

"Niputetaan 15 vuoden uran parhaita biisejä ja parhaita tsoukkeja sekä uusia tsoukkeja, mitä lavalle tulee. Huumoria on tarjolla sekä lapsille että aikuisille. Todella mielellämme sinne tulemme", kuvailee Heikki Salo.

Herra Heinämäen Lato-orkesterin keikka on osa Jyväskylän kaupungin kulttuuripalveluiden tuottamaa Lasten lysti -tapahtumaa, jonka puitteis-

sa on tarjolla monenlaista lastenkulttuuria pitkin syksyä.

Lokakuussa Lasten lystien puitteissa on tarjolla "Heinisten" keikan lisäksi esimerkiksi Keski-Suomen Tanssin Keskuksen Yhdessä-tanssitunnit alle 1-vuotiaille vauvoille ja heidän vanhemmilleen (22.10. ja 29.10.) sekä yli 3-vuotiaille suunnattu teatteriryhmä **Eurooppa Neljän** esitys **Yökirja**, joka perustuu **Mauri Kunnaksen** kirjoihin **Yökirja** ja **Hyvä yötä Herra Hakkarainen**.

23.10. PALOKAN PELIMANNITALO

KANSANMUSIIKKIYHTYE Freija juhlistaa 10-vuotista taivaltaan julkaisemalla 11.10. uuden levyn ja kiertämällä lokakuun Suomea juhlakiertueella. Freijan aivan omanlaisensa soundi perustuu ilmavaan instrumentaatioon, hiivelevään laulusoundiin ja tarttuvaan svengiin.

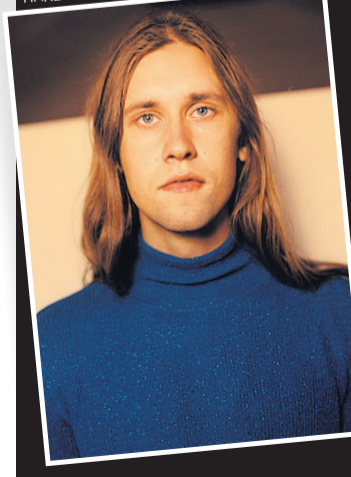
2.10.2015-17.1.2016 JYVÄSKYLÄN TAIDEMUSEO HOLVI

NÄYTTELY *Matkalla maan keskipesteeseen* esittelee keskisuomalaista nykytaidetta. Uusi konsepti syntyi, kun Jyväskylän Taidelijaseura ja Jyväskylän taidemuseo, Keuruun museo sekä Saarijärven museo pohtivat miten kehittää alueellista näyttelytoimintaa niin, että taiteilijoiden olisi mahdollista saada tuotantoaan esille laajemmin kuin jo perinteeksi muodostuneessa taiteilijaseuran vuosinäyttelyssä.

17.-19.10. JA 21.10. VAKIOPAIJEN TEATTERITILA

LAKONISEN HUUMORIN mestarin, kirjailija **Petri Tammisen**, samanimiseen romaaniin perustuvan, **Antti Viitamäen** dramatisoiman **Mitä onni on?** -näytelmän lähtökohta on nelikymppisen perheenisän keski-ikäisen kriisi, jonka kirjoittamana hän lähtee taiteilijaystävänsä kanssa etsimään suomalaista onnea. Missä se on? Onko sitä?

HARLEY WEIR

29.10. TANSSISALI LUTAKKO

MAAILMALLA menestyksestä indiemuusikon uraa tekevän jyväskyläläislähtöisen **Jaakko Eino Kalevin** musiikissa herkäät meditatiiviset sävyt ja kuuluisa laulu yhdistyvät pärräyttäviin dub-biitteihin, jotka saavat tanssijalan vipattamaan.

Keväällä julkaistu **Jaakko Eino Kalevi** -niminen albumi on saanut kiitettäviä arvioita useissa trendit hyvin haistavissa kansainvälisissä julkaisuissa juuri siksi, ettei Jaakko Eino Kalevi seuraa trendejä. Hän luo niitä.

PELKÄLLÄ MEHULLA?

PAASTO. Muutamakin päivä ilman ruokaa voi olla elämänmuutoksen alku.

Monissa uskonnoissa on korostettu paaston merkitystä henkisen kasvun aikana. Isoimpia uskonnollisia paastoja on muslimien ramadan-kuukausi, sekä kristillisessä perinteessä ennen pääsiäistä vietettävä suuri paasto. Ramadan-kuukauden aikana syöminen ja juominen on kiellettyä auringonvalon aikaan. Ortodoksisessa perinteessä pitäydytään ensisijaisesti kasvisruoassa. Sekä islamilaisessa että kristillisessä paastossa kyse ei ole itsensä nälässä pitämisestä vaan henkisestä kasvusta.

Jyväskylän ortodoksisen seurakunnan pastori **Kaarlo Saarento** sanoo että Ortodoksisessa kirkossa paasto on ensisijaisesti hengellinen asia. ”Toksi ruumis on kilvoituksessa mukana, mutta paastossa ei voi koskaan olla kyse pelkästä ruokavalioista. Paaston aikana meidän pitäisi tarkastella kriittisesti omaa elämäämme ja luopua itsekäisistä ja haitallisista tottumuksista.

NYKYPÄIVÄNÄ MONET ihmiset paastavat terveydellisistä syistä. Paaston sanotaan puhdistavan suolistoa, vaikuttavan veren rasva-arvoihin ja tervehdyttävän ärsyntyneitä limakalvoja. Etelä-Kalifornian yliopiston tekemässä tutkimuksessa todettiin paastoamisen lisäävän kehon vastustuskykyä. Paastossa keho rupeaa energiavajeen vuoksi käyttämään immuunipuolustusjärjestelmän vaurioituneita osia ja käynnistää uusien valkosolujen luomisen. Havainnoista voi tutkijoiden mukaan olla hyötyä muunmuassa syöpöpotilaille ja iäkkäille ihmisille, jotka kärsivät heikentyneestä vastustuskyvystä.

Monet ravitsemustieteilijät kuitenkin kritisoivat paaston terveyshyötyjä. Ylen haastattelussa Itä-Suomen yliopiston

klinisen ravitsemustieteen professori **Jussi Pihlajamäki** toteaa ettei suolistu puhdistu paaston aikana. Pihlajamäki selittää tätä elintoimintojen hidastumisella, joka vaikuttaa myös suoliston toimintaan. Myös kehon leptiinia Pihlajamäki kritisoi.

”Elimistö tarvitsee töitä. Ei ole suolistolle hyvä, ettei sinne laiteta mitään. Säästäminen ei paranna elimistöä”.

ITSE KOKEILIN viiden päivän mehu-paastoa. Sain juoda ainoastaan hedelmistä ja vihanneksista tehtyä 100 prosentista mehua, sekä teetä johon pistin hunajaa. Paaston aikana pidin tuntemuksistani päiväkirjaa. Laihtumiseen minulla ei ollut tarvetta, joten en punninnut itseäni ennen tai jälkeen mehu-paaston.

Kahden ensimmäisen paastopäivän tuntemuksista päällimmäisenä jäi mieleen nälkä ja vitutus. Päätä särki jatku-

vasti, eikä energiatasoni riittänyt sen enempää töiden tekoon, kuin vapaa-ajan viettoonkaan.

”Olin juuri ostanut itselleni *Hitman Absolution* -pelin ja ärsyttävintä oli ettei kärsivällisyys riittänyt pelin vaatimaan hiiviskelyyn ja suunnittelemiseen. Pelaaminen oli pakko lopettaa”, kirjoitin paastopäiväkirjaani.

Kerran keittäessäni teetä huomasin myös lusikoivani hunajaa suoraan purkista: ”Hunaja maistui taivaalliselta, mutta samalla tuli huono omatunto koska tavallaan kuitenkin söin”.

Kolmantena päivänä keho oli selkeästi lopettanut ruoasta haaveilemisen ja olin paljon paremmalla tuulella. Monet paastoajat puhuvat ketoosin aiheuttamasta ”high-fiiliksestä”, jolloin olo olisi jotenkin erityisen kevyt ja energinen. Itse en huomannut tällaista kokeneeni.

Oma oloni paaston loppupäivinä

oli ”perushyvä”, enkä aktiivisesti enää edes ajatellut ruokaa. Muistan ihmetelleeni, miksei tuntunut milteään vaikka oli ollut neljä päivää syömättä.

Mielenkiintoisia huomioita paaston aikana oli muun muassa hajuaistin terävöityminen jo muutaman päivän jälkeen. Viimeisinä päivinä aloin jo melkein paljain silmin nähdä hajupilven, joka tulvi kebabravintolan avoimesta ovesta.

Paaston aikana arjen ruokailutottumukset menevät suurennuslasin alle, mitä pidän tärkeimpänä synä paastosta. Fyysisesti terve ihminen voi kokeilla paastoamista, joskin yleisesti ensikerhtalaiselle ei suositella yli viikon paastoputkea. Vaikka paastoamisesta ollaan montaa mieltä, yhdestä asiasta kaikki voivat päästä yhteisymmärrykseen. Paastoamisesta ei ole mitään hyötyä, ellei elämäntapojaan mieti myös paaston jälkeen.

PASKA KOTISEUTU

ERI PAIKKAKUNNILTA TULEVAT OPISKELIJAT HAUKKUVAT KOTIKUNTANSA OMALLA MURTEELLAAN.

Linkillä kaupunkiin

MUURAMELAISET TYKKÄÄ sanoo, että Muurame on Keski-Suomen Kauniaine. Ainaki mopoautot on lisääntynyt huomattavasti mun yläasteajoista. Niitten kanssa päristellää kylänrinkiä ympäri, väliä koulun piha, Shell ja S-Market. Tankki täytee ja höyrynä ilmaa, eihä siinä. Myöhemmi jatketaan oikeella autolla. Pitää vähän käyä koukkaamassa, että ketä on kylillä. Ihan ku siellä jotai uutta tapahtuis. Viime aikoina on kyllä itse asiassa tapahtunukki kaikenlaista. Koko ajan saa lukee Keskarista, millon on syytetetty autoja palamaa, rikottu kukkakaupan ikkuna tai räjäytetty pommi koulussa. Ennen ne huligaanit oli enimmäkseen Säykissä.

Muuramessaha kaikki tuntee toisensa ja yleensä useempaa kautta. On vähä vaikee vastata, mistä tuntee jonku. Yleensä työdyn yksinkertaisesti sanomaa: ”Muuramesta.” Koulun jälkeen ja varsinkin sen aikana kaikki haluu vaa muuttaa pois. Ite en oo kovin pitkälle vielä päässy. Melkeen kaikki käy kuitenkin kaupungissa töissä. Jyväskylä-

lässä se muutenki kaikki on. Aina jos haluu tehdä jotai, pitää mennä linkillä kaupunkiin.

Muurame on yrittäjien ja kumparelaskijoiden luvattu maa. Ensimmäistä ainaki kovasti mainostetaan ja jälkimmäisiä tuntuu muute vaa sikiävän. Niinno, on Muuramessa se Riihivuori. Ala-asteella kuu-liuden multihupentuma oli laskettelutakki ja siinä roikkuva Riihkan kausikortti. Lukiossa Riihkassa oli parhaat bileet, tiiän vaa, ku siivosin vuoden niitä mökkejä siellä. Muuramessa oli ennen kai maailman ainoa saunamuseo, mut se siirretti jonnekki. Sit jossai Isolahan korvessa oli Suomen korkein kuusi, mut se kaatu Eino-myrsyssä.

Muurame vaakunassa on muurain. Mietin jo pienenä, miten se marja liittyy mihinkää. Onks niitä täällä jossain? Ja käyttäaks kukaa ees sanaa muurain?

Multa on kerran kysytty, onks Muuramessa kaikki oikeesti rikkaita. Vaan kerran varmaa siks,

että kaikki ketä mä tunnen, on itekki Muuramesta. Emmä ainakaa oo rikas. Ehkä pitäis muuttaa takas.

Annina Nirhamo

Tule tutustumaan uuteen iPhone 6s puhelimeen ja Apple Watch kelloon!

 WATCH

 iPhone 6s

iTronic Jyväskylä Gummeruksenkatu 6
010 320 9070 | Ma-Pe 10.00 - 17.00

itronic

Premium Reseller

TM and © 2015 Apple Inc. All rights reserved.

ASUS VX238H
VGA, DVI ja HDMI
Full HD | 1ms vasteaika

149€

**BROTHER HL1210
LASERTULOSTIN**

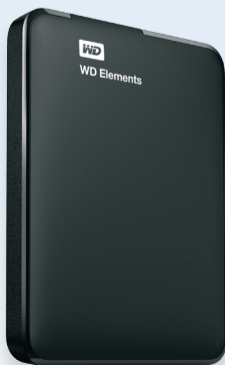
59€

**TYYLIKÄS, PIENIKOKOINEN JA
KORKEALAATUISTA MUSTAVALKO-
TULOSTUSTA EDULLISESTI**

HP 250 G4

Intel Core i3 | 8GB muistia
1TB kovalevy | Windows 8

399€

59€

**WD ELEMENTS
750GB USB 3.0**

ILMAINEN
TULE KÄYMÄÄN KONEESI KANSSA
NIIN TEEMME VIANSelvITYKSEN JA TARVITTAESSA
NEUVOimme MITEN TOimia JATKOSSA.

VIANSelVITYS

Rajoitetut erät tarjoustuotteita.

multitronic
info@multitronic.fi | www.multitronic.fi

MULTITRONIC JYVÄSKYLÄ: Gummeruksenkatu 6 | Puh. 010 320 9070 | Ma-Pe 10-17

Joni Vanhanen ja Ossi Valpio muistelivat menneitä Veturitallien hiphop-kirjastolla. Seinällä roikkuu breakdance-pioneeri Mikko Ahlgrenin jäädytetty pelipaita.

teksti **Arimo Kerkelä** kuvat **Unto Luoto**

URBAANILEGENDOJA JYVÄSKYLÄSTÄ

MUSIIKKI. Kutsuimme Joni ”Joniveli” Vanhasen ja Ossi ”Soul” Valpion muistelemaan jyvaskyläläisen rap-skenen varhaisvuosia. Tänä syksynä paikkakunnan uudet ja vanhat tekijät julkaisevat yhteisen albumin.

Joni ”Joniveli” Vanhanen ja Ossi ”Soul” Valpio aloittivat räppäämisensä viime vuosituhaten lopulla. Suomenkielinen rap ei ollut vielä tehnyt läpimurtoaan, joten inspiraatiota omaan tekemiseen haettiin ulkomailta.

”Alkoi vaan pinnan alla kuplia, että yhtäkkiä räppiä alkoi näkymään ympärillä. Amerikkalaista versiota kuunteli jo vähän muutenkin, niin sitten se alkoi kiinnostaa”, Joni Vanhanen muistelee oman räppäämisensä aloittamista.

Ossi Valpion lapsuudessa ja nuoruudessa rap liittyi vahvasti koripalloharrastukseen. Valpio aloitti räppäämisen teini-ikäisenä yhdessä samaan korisporukkaan kuuluneen **Jonne Kuusiston** kanssa.

”Aloitettiin koripallo joskus 6-7 vanhana. Räppi on kulkenut aina käsi kädessä koripallon kanssa”, Valpio sanoo.

Sekä Valpio että Vanhanen olivat harrastaneet musiikkia jo muilla tavoin jo ennen räppäämistä. Valpio tarttui ala-asteella rumpu-

kapuloihin ja Vanhanen puolestaan teki elektronista musiikkia ja soitti kitaraa.

VANHANEN, VALPIO ja Kuusisto perustivat vuoden 1999 lopulla hiphop-yhtye **Urbaanilegandan**. Kokoonpanon menestynein single, vuonna 2004 ilmestynyt *Päästä irti* oli kolme viikkoa Suomen virallisella singlelistalla.

Kun kotimainen hiphop alkoi yleistyä 2000-luvun alussa, yleistyivät rap-tapahtumat ja -konsertit Jyväskylässäkin.

”Silloin kun oli se buumi, niin niitähän oli ihan Freetimessa asti. Siellä oli rap-bileitä, joissa itsekkin kävin soittamassa levyjä jonkun kesän”, Joni Vanhanen kertoo.

Valpio muistaa Urbaanilegandan esiintyneen Freetimessa myös yhdessä **Fintelligensin** kanssa. Piirit olivat pienet, joten jyvaskyläläiset räppärit verkostoituivat muiden kaupunkien artistien kanssa.

”Varmaan Tampereelle oli vahvin yhteys **Palefaceen** ja muihin.

Jyväskylän rap-skenestä kertoo sekini, että kaupunkiin perustettiin viime vuonna Suomen toistaiseksi ainoa hip-hop-kirjasto. Kirjastosta voi lainata esimerkiksi hip-hop-kulttuuriin liittyviä kirjoja ja DVD-levyjä.

Joni kävi siellä tekemässä **Ezkimon** levyä”, Valpio sanoo.

KOTIMAINEN HIPHOP löysi suuremman yleisönsä vuosituhannen vaihteessa, mutta tekijöitä on ollut aiemminkin. Ketkä sitten ovat aloittaneet räppäämisen Jyväskylässä?

”Ensimmäinen tyyppi, jonka tiedän, on semmoinen mun ikäisileni legendaarinen tyyppi kuin **Skeittari-Ile**. En tiedä onko se ikänä kirjoittanut mitään, mutta tiedän, että se aina freestailasi tuossa Kävelykadulla. Mutta hän menehtyi ysärin lopulla”, Joni Vanhanen aloittaa.

Toisena pioneerina Vanhanen mainitsee **Matti Partasen**, joka aloitti räppäämisen 1990-luvun puolivälissä.

Ossi Valpio täydentää listaan **Mikko Ahlgrenin**. Ahlgren tunnetaan parhaiten breakdancen suomalaisena pioneerina, joka aloitti tanssimisen ja sen opetuksen jo 1980-luvulla.

”Onko se räpäntnyt?” Joni Vanhanen yllättyy.

”Se on DJ-keikkojakin vetänyt 1980-luvulla, mutta nämä ovat

niin pieniä, etteivät ne itsekään niistä 'kehtaa' puhua. Se on semmoista tekemistä ja pelleilyä niiden mielestä. Ne aktiivit ovat puuhanneet varmaan kaikki, mutta ei niistä hirveästi tiedä, jos niistä ei puhuta”, Valpio sanoo.

TÄNÄ VUONNA vanhojen muistelemiseen on antanut aihetta JKL 101 -albumi. Marraskuun lopulla ilmestyvä tuplavinyyli kokoaa yhteen jyväskyläläisiä räppäreitä useammasta sukupolvesta.

”Siitä on puhuttu niin kauan kuin meillä Urbaanilegendakin on ollut, että joku Jyväskylä-kokoelma olisi siistiä tehdä. Nyt on tarpeeksi jengiä siihen. Voi tehdä kokoelman ilman, että kaikki ovat omasta porukasta”, levyn tuottajana toimiva Vanhanen kertoo.

Vanhasen ja Valpion lisäksi vanhempaa tekijäkuntaa edustaa Rämé-taiteilijanimellä esiintyvä Matti Partanen. Nuorempia räppäreitä levyllä ovat esimerkiksi **Are**, **Gettomasa** ja **Lyttä**.

”Täällä on niin paljon jengiä, ettei tarvitse kuin sanoa, että tarvitaan yksi biisi levyille, eikä sun tarvitse tehdä sen enempää sen eteen. Tekijöitä on paljon”, Vanhanen sanoo.

OSSI VALPIO ja Joni Vanhanen arvioivat, että rap elää Jyväskylässä jälleen uutta kukoistuskautta.

”Nyt mennään kyllä niin kuin näin”, Valpio viittilöi kädellään jyrkästi yläviihtoon.

Rap on muutenkin saanut tukevan jalansijan 2000-luvun alkuun verrattuna.

”Räppi on jo poppia, että se soi baareissa lähes päivittäin. Silloin sitä soitettiin erikoisiltamissa”, Vanhanen vertaa.

Räppärit uskovat, että uusia kykyjä löytyy nuorisosta jatkossakin. Vaikka vanhat artistit lopettaisivat, voi tilalle tulla useampi lisää. Valpio kehuu Jyväskylän paikallista kulttuurikenttää, johon uusien tekijöiden on helppo hypätä mukaan.

”Uudet porukat otetaan aina avosylin vastaan, että ei täällä hirveästi keskenään kärhämöidä. Kulttuurin ja taiteen aloilla on niin paljon tekijöitä suhteessa Jyväskylän kokoon, että täällä on järkevää tehdä yhteistyötä.”

ALKOI VAAN PINNAN ALLA KUPLIA, ETTÄ YHTÄKIIÄ RÄPPIÄ ALKOI NÄKYMÄÄN YMPÄRILLÄ.

RÄPPI ON JO POPPIA, ETTÄ SE SOI BAAREISSA LÄHES PÄIVITTÄIN.

New York Dolls, Keski-Suomesta

LAURI DARRA & TUOMIOPÄIVÄN SÄVÄRIT: EI MYYTÄVÄNÄ (INVERSE RECORDS)

Jyväskyläläisen rock-kvartetin esikoislevyn maailmassa kukaan ei jaksa mitään, ketään ei kiinnosta, rakkautta ei näy eikä kapakkaankaan tunnuta pääsevän. Darran ja kumppaneiden melodiat ja sanoitukset ovat helppoja, mutta se kuulunee asiaan: toiseuden tunnetta suorastaan hivelee hoilata mukana, kun ”keskiluokka kasaa kotiin omaa Ikeaa”.

Levyn alkupuolen rokkikukkorokki seestyy loppua kohden stadion-nostatteluksi. *Mun jalat osaa vielä kotiin* -kappaleen Jyväskylään sijoittuva melankolinen rallattelu toimii paikkakuntaa tuntevalle. Jää nähtäväksi, ovatko Harju ja Kauppakatu uudet Tallinnanaukio ja Kolmas linja.

Ines Sirén

Robert De Niro pelastaa valjun elokuvan

HARJOITTELIJA: THE INTERN

Robert De Niron ja **Anne Hathawayn** tähdittämä komedia jatkaa viime vuosien trendiä, jossa kokeneet ja tunnetut näyttelijät heittäytyvät lepposiin rooleihin uransa iltaruskossa ja näyttävät yleisölle pehmeämmän puolensa. Tällä kertaa näin tekee De Niro, joka muodostaa ajoittain lähes toimivan parivaljakon Hathawayn kanssa ja pelastaa samalla elokuvan täydelliseltä keskinkertaisuudelta. Hathawayn esittämä naishahmo jää valitettavan pinnalliseksi ja valjuksi, joskin näyttelijätär tekee parhaansa puutteellisen käsikirjoituksen kanssa.

Parituntinen elokuva käsittelee työn ja perheen yhdistämistä, eläköitymistä, parisuhdetta ja ystävyyttä. Teoksesta saa parit naurut, mutta mitään ratkiriemukasta katseluelämystä ei ole luvassa. Elokuvaa voi suositella niille, jotka uskovat kestävänsä kahden tunnin mittaisen onnellisuusesityksen voimatta pahoin. Toimii myös arki-iltoina, jolloin haluaa katsoa elokuvan, joka ei vaadi juuri ajattelua.

Jaakko Kinnunen

Pintaraapaisu salaliittojen maailmaan

JONAS SIVELÄ: KAIKEN TAKANA ON SALALIITTO (ATENA KUSTANNUS)

Miksi salaliittoteoriat kiehtovat ihmismieltä ja miksi niistä on niin vaikea päästä eroon? Näitä kysymyksiä pohditaan Jonas Sivelän kirjassa, joka kuitenkin pääasiassa keskittyy kertomaan tunnetuimmista salaliitoista ja niiden yhtäläisyyksistä. Keskiavertolukija ei opi noin 200 sivun mittaisesta opuksesta paljonkaan uutta, koska netin ansiosta käytännössä kaikki ovat törmänneet kirjan esimerkkisalaliittoihin.

Kirja olisi kaivannut enemmän psykologista analyysia ihmismielestä ja siitä, miksi jotkut meistä haluavat uskoa, että kuussa ei koskaan käyty, **Elvis** on edelleen hengissä, vapaamuurarit ovat kaiken takana ja että juutalaiset hallitsivat mediaa. Salaliittoteorioihin taipuvaisten ihmisten mielenkäänteiden tutkiminen olisi hedelmällisempi näkökulma kuin pelkkä salaliittoteorioiden esittely.

Jaakko Kinnunen

Pääprojektilta kuulostava sivuprojekti

THE EXPLODING EYES ORCHESTRA: I (SVART RECORDS)

Sivuprojektiksi ilmoittautuvan The Exploding Eyes Orchestran ei toivoisi jäävän sellaiseksi. Uskallan nähdä kitaristi Thomas Corpsen sävellyksiin perustuvassa kokoonpanossa enemmän mahdollisuuksia kuin psykedeelissä päätytyessä Jess and the Ancient Onesissa.

Psykedeeliseltä soundimaailmalta ei nytkään voi välttyä, mutta se ei ole itseisarvo: kappaleiden rakenteisiin on panostettu yhtä lailla. Sopiva likaisuus ja kaikuun nojaaminen tukee niin ikään viimeistelemättömän vaikutelman antavaa soittoa.

Vaikka retroiluun on tullut ahky jo vuosia sitten, ei ole koskaan pahaksi, jos aikojen taakse viittailu ei kuulosta jo monta kertaa tehdyttä. Moderni ilmaisu vanhanaikaisella viitekehyksellä kuuluu poppoon vääntämiin.

Levy on kesällä ilmestynyt, mutta sitä kuunnellessa sopii odottaa tulevaa talvea tai vaikkapa maailmanloppua.

Riku Lehtoranta

Suoramarkkinointi Mega Oy on vuonna 1986 perustettu Suomen johtava telemarkkinointiyhtiö. Toimimme 16 paikkakunnalla työllistäen noin 400 henkilöä. Kuulumme Talentum-konserniin (www.talentum.com).

Suoramarkkinointi
MEGA

OPISKELIJALLE ILTATYÖTÄ!

Haemme nyt uusiin kampanjoihin myyjiä. Tarjoamme opiskelijoille iltatyötä sekä mahdollisuuden mm. palkalliseen työharjoitteluun. Hanki itsellesi työkokemusta, jota tulevaisuuden työnantajat arvostavat.

Miksi valita juuri Mega kaikista vaihtoehdoista?

- Olemme luotettava ja vakavarainen organisaatio
- Jatkuva takuupalkka (palkka joka tunnulta, myös koulutusajalta)
- Palkka kaksi kertaa kuussa (7. ja 22. päivä)
- Maksamme selkeän provision
- Ei peruutusvaraa (tiedät päivittäin paljon olet tienannut)
- Myyntiprojektit ovat monipuolisia ja vaihtelevia – yhteistä niille ovat tunnetut, luotettavat toimeksiantajat ja laadukkaat tuotteet
- Hyvä, nuorekas ja kannustava työilmapiiri

Megassa osataan, voidaan ja halutaan tehdä hyvää tulosta! Meillä hyvän tyypin täytyy tienata hyvin!

Mahdollisuus myös koko- tai osa-aikatyöhön päivävuorossa.

Ota rohkeasti yhteyttä
ja kysy lisää!
Anne, puh. 045 7731 3752

Suoramarkkinointi Mega Oy • Vapaudenkatu 38 C, 2. krs., Jyväskylä • www.sm-mega.fi

OPISKELIJA
ALE **-25%**
(kehrukset ja linssit).

DAILIES
Aqua Comfort Plus
20€/30 kpl

PIILOLASEJA AINA VARASTOSSA

JYVÄS
optikka

Kauppakatu 5, Jyväskylä
(Vakiopainetta vastapäätä)
Puh. (014) 212 838
www.jyvasoptikka.fi

Opiskelijakortilla
keittolounas **2,60€**
Kasvisravintola

Tervetuloa terveelliselle ja virkistävälle lounaalle!
Tarjoilemme päivän tuoreista raaka-aineista valmistettua vegaanista kasvisruokaa.
Kauppakatu 11, Jyväskylä
Avoinna joka arkipäivä klo 11.00 -14.30.
Avoinna koko kesän.

ILOKIVEN RUOKALISTA 20.10.–30.10.

VKO 42

MA 12.10.

Quornfile omenakastikkeessa*
Kalaa sitruunakastikkeessa*
Kinkkukiusaus

TI 13.10.

Kesäkurpitsa-tomaattivuoka*
Bordelaisekala*
Keitetyt nakit, perunasose

KE 14.10.

Pinaattikeitto*
Currykala*
Keitetyt nakit, perunasose

TO 15.10.

Karibialaiset kasvispihvit
Lohikeitto*
Sitruunainen uunibroileri*

PE 16.10.

Aurajuusto-punajuurikiusaus
Yrttikala*
Burgundin lihapata*

VKO 43

MA 19.10.

Herkkusienikasvisrisotto*
Lohipastavuoka*
Chili con carne*

TI 20.10.

Juuresratatouille*
Mangobroilerikastike*
Kebabkiusaus
Siskonmakkarakeitto

KE 21.10.

Porkkanaohukaiset*
Sitruunainen turskaleike, jogurt-
tikastike*
Jauhelihapihvi, kermapippuri-
kastike

TO 22.10.

Kukkakaalilasagnette
Kalamurekepihvi, tomaatti-tilli-
kastike*
Barbequekalkkunakastike*

PE 23.10.

Juustoinen quornkastike*
Yrttiporkkanasei*
Curry-porsaskastike*

VKO 44

MA 26.10.

Feta-kasvispata*
Broiler-kookoskeitto*
Kirjolahimurekepihvit

TI 27.10.

Raastepihvit*
Värikäs uunikala*
Hedelmäinen broilerin rintafilé

KE 28.10.

Maa-artistikkakeitto*
Kalaa curry-kookoskastikkeessa
Täytetyt jauhelihaohukaiset

TO 29.10.

Kasviskiusaus*
Kalkkunapihvi*
Kaslerpaisti

PE 30.10.

Soijakasviskastike, pasta*
Tonnikalakastike, pasta*
Kinkku-ananas-aurajuustopizza

*Täyttää Kelan suosituksia

teksti **Eva Kottonen** kuva **Unto Luoto**

PIKAMATKOJEN MAISTERI

URHEILU. Pikajuoksija Hanna-Maari Latvala on Suomen nopein nainen. Liikuntatieteiden maisteri haluaa tulevaisuudessa työskennellä psyykkisen valmennuksen parissa.

HAIN ENSISIJAISESTI opiskelemaan paikkoihin, joissa opiskelu ja urheilu olisi mahdollista yhdistää, minkä takia päädyin Jyväskylään. Lisäksi tietysti Jyväskylän yliopiston ainoa laatuaan oleva liikuntatieteellinen tiedekunta houkutti tänne. Valmistuin liikuntatieteiden maisteriksi Jyväskylän yliopistosta vuonna 2013 pääaineenani urheilupsykologia. Opiskelin liikunnan hallintoa kandidaattivaiheeseen asti, mutta vaihto-oppilasaikana Ruotsissa löysin urheilupsykologian ja ihastuin. Olen aina tykännyt Ruotsista maasta, sekä ruotsin kielestä ja kulttuurista, joten se oli selkeä valinta vaihtokohteeksi. Erityisesti mieleeni jäi Ruotsin avoin kulttuuri.

Opiskelusta Jyväskylän yliopistossa minulla on hyviä muistoja. Opiskelijana en ollut mikään ylisuorittaja, otin opintoni rennolla asenteella. Opiskeluporukkamme oli hyvin yhtenäinen ja meillä oli yleensä letkeä meininki. Liikuntatieteellinen tiedekunta opiskelupaikkana on minusta ainutlaatuinen Suomessa. Lisäksi minun oli helppo yhdistää urheilu ja opiskelu. Vaikka huipputasolla leirejä ja muita matkoja alkoi olla enemmän, opettajat ja professorit olivat usein joustavia opintojen suhteen, ja olen siitä heille kiitollinen.

Tulevaisuudessa minua kiinnostaa erityisesti psyykinen valmennus. Teen paraikaa avoimessa yliopistossa psykologian opintoja, jotta voisin syventää osaamistani entisestään. Fyysisen valmennuksen jätän mieluummin niille, joilla on siltä alalta parempi asiantuntemus. Urheilu-uran jälkeistä aikaa ajatellen on hyvä olla tutkinto taskussa. Näkisin, että varsinkin nuoremman sukupolven urheilijat ovat usein hyvin kunnianhimoisia. He haluavat tehdä elämässään monia mielenkiintoisia asioita, ja urheilu on niistä vain yksi.

Jyväskylä on toki pieni kaupunki, mutta opiskelijoiden takia viireä. Liikun paljon pyörällä ja minusta on mahtavaa, että pyöräillen pääsee helposti joka paikkaan. Asun Savelassa, josta on lyhyt matka minulle tärkeisiin paikkoihin, kuten monitoimitalolle ja Harjulle. Keskustan läheisyys ei ollut niin tärkeä kriteeri, en minä siellä ehdi kuitenkaan paljon aikaa viettämään. Kieltämättä olisi helpompaa asua lähempänä Helsinki-Vantaata, ja voi olla että jossain vaiheessa pääkaupunkiseutu kutsuu. Työllistymismahdollisuudet tulevaisuudessa ratkaisevat paljon. Toisaalta valmentajani on täällä Jyväskylässä, ja meidän on helppo tavata lähes päivittäin, mikä auttaa todella paljon.

HANNA-MAARI LATVALA

- Pikajuoksija. Seura: Jyväskylän Kenttärheilijat.
- Syntynyt 30.10.1987 Kokkolassa.
- Suomen mestari 100m ja 200m vuosina 2012–2015.
- EM-kilpailujen 7. 200m, Zürich 2014.

LIEKILLÄ GRILLATTU OIKEESTIKING

ÄÄNELLÄSI JYYN EDUSTAJISTOVAALEISSA 3.-4.11.

RAKENNETAAN

HUOMISEN OPISKELIJAYHTEISÖÄ

- ✓ HALUAMME TUKEA **YHDENVERTAISUUTTA** PITÄMÄLLÄ KIINNI KAIKILLE MAKSUTTOMASTA KORKEAKOULUTUKSESTA.
- ✓ HALUAMME **SUJUVUUTTA** OPIKELUUN PARANTAMALLA OPINTO-OHJAUKSEN LAATUA JA LISÄÄMÄLLÄ OPINTOJEN JOUSTAVUUTTA.
- ✓ HALUAMME LISÄTÄ PAIKALLISTA **VASTUUNKANTOA** KESTÄVÄSTÄ KEHITYKSESTÄ VAIKUTTAMALLA YLIOPISTOON JA KAUPUNKIIN.

Mainoksen maksaja: Jyviöni - Jyväskylän vihreät nuoret ja opiskelijat ry

TIEDONANTAJA festivaali

Maailman tila
Politiikka
Vastarinta
Yhteistyö

Osallistu
keskusteluihin,
työpajoihin ja
huimiin
iltabileisiin!

www.tiedonantaja-festivaali.net

klo 10-16. Vapaa pääsy!

Kohtaat meidät Jyväskylässä 17.10.2015
Sepänkeskus, Kyllikinkatu 1

Mediasensuuri - Trans-ihmisten oikeudet - Leikkauspolitiikka - Marxin Pääoma - Uudet osuuskunnat - Isäntämaasopimus
Eläkepolitiikka - Pääomaunioni - Ay-liikkeen nykytila ja tulevaisuus - Työpaja - Taidenäyttelyitä - Kulttuuria

Kansainvälinen autokoulu!

Laatuopetusta Joustavasti, Taloudellisesti ja Turvallisesti.

KOLJANDER

www.autokoulukoljander.fi
50 vuotta

Autokoulu Koljander Oy, Seminaarinkatu 19, 40100 JYVÄSKYLÄ
Tel. +358 14 615 736 - toimisto@autokoulukoljander.fi - avoimna 9-17

blogit.ulkoministerio.fi

Näkökulmia ulkopoliittikan polttaviin
aiheisiin ja kurkistuksia kulisseihin.

KANSAINVÄLISET SUHTEET

KAUPPA JA TALOUS

MATKUSTAMINEN

ULKOASIAINHALLINTO TÖISSÄ

NÄIN MAAILMALLA

KEHITYSYHTEISTYÖ

ULKOMINISTERIÖN
BLOGIT